NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM Wydanie II
ROK IX. ... środa 15 grudnia 1926 Nr. 279

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefonu 279 Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.630.
Nakładem spółki Wydawnicze „NOWY DZIENNIK"
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Administracji.
Komunikaty przesłane redakcji **nie będą** uwzględnione.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjmuje **od 12 do 1** w południe.

Cena numeru **20** groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40 wrt. Zł. 13·...
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ 4·60 „ 13·8..
Na prowincji: przesyłką pocztową „ 5·00, „ 15·00
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 8·25, „ „ 25·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milim. 1-szp. Zł. 0·20. nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacyjne Zł. 1·... inseraty zamiejscowe o 50% zagraniczne 100% droższe

Budżet, a nasze horoskopy gospodarcze

Budżet państwowy za rok 1926 będzie zamknięty bez deficytu, wykaże nawet pewne saldo aktywne i nie jest wykluczone, że z powodu płatności przedewszystkiem patentów na rok 1927 minister skarbu będzie rozporządzał pewnemi zapasami kasowemi.

Zdawało się, że rząd będzie korzystał z tej chwilowo dobrej konjunktury i zarezerwuje te zapasy kasowe na czas, kiedy wpływy z danin będą o wiele mniejsze. A miesiąc styczeń i luty są tymi miesiącami, w których nie przypadają płatności podatkowe. Gdyby nawet wpływy podatkowe w styczniu i lutym nie były mniejsze niż w ostatnich miesiącach, w których przypadały płatności podatkowe, to rząd powinien trzymać rezerwy, gdyż niestety dochody nasze są faliste, a płynność lokat ministerstwa skarbu w Banku Gospodarstwa Krajowego nie przedstawia się w danej chwile tak różowo, jak sądzi min. skarbu.

Tymczasem widzimy, że rząd wniósł prowizorjum budżetowe na pierwszy kwartał r. 1927 na 489 mil. zł. i ponadto 10 mil. na inwestycje wojskowe. Minister skarbu spodziewa się, że wpłynie z podatku majątkowego już w pierwszym kwartale około 33 mil. zł. Ponadto przewiduje zwyżkę cen spirytusu. Stanowczo przeczy, jakoby miał zamiar wprowadzać nowe podatki albo podnosić istniejące.

P. Czechowicz jako wybitny skarbowiec powinien wiedzieć, że pierwszy kwartał jest pod względem podatkowym niekorzystny. W obecnej konjunkturze gospodarczej, gdy zboża w kraju jest bardzo mało, gdy przednowek zacznie się nie jak zwykle w maju tylko już w lutym, gdy strajk angielski się skończył, gdy wzrośnie z powodu tego bezrobocie a prawdopodobnie i drożyzna, to wątpić należy, czy od baronów węglowych i obszarników możliwe będzie w czasie pogorszenia się konjunktury ściągnąć podatek majątkowy.

Przedłożone prowizorjum budzetowe nie dowodzi, że rząd ma zrozumienie dla obecnej sytuacji gospodarczej Polski.

Dopiero w ostatnich dniach doniosła Ajencja Wschodnia, iż dla braku zamówień został wstrzymany eksport węgla polskiego kierowany na Hamburg i Cherbourg. Co ta lakoniczna wiadomość znaczy w naszem życiu gospodarczem, wie to każdy. Konsekwencje gospodarcze wstrzymania eksportu węgla nie dadzą na siebie długo czekać. Znajdzie to wyraz w pierwszym rzędzie we wzroście bezrobocia, którego spodziewano się w sferach gospodarczych dopiero na wiosnę.

Ale gdyby nawet eksport węgla dalej trwał, gdyby ceny węgla nie spadły z powodu zakończenia strajku węglowego w Anglji, to nie powinien był rząd wystąpić z prowizorjum budżetowem wynoszącem na pierwszy kwartał 490 mil. zł. w tem 50 mil. podatku majątkowego, podczas gdy w budżecie na cały rok 1927 rząd liczy na 95 mil. zł. podatku majątkowego. Sytuacja gospodarcza w Polsce mimo aktywnego bilansu handlowego i mimo zamknięcia bieżącego roku budżetowego bez deficytu nie uprawnia do optymizmu i do naciągania strun podatkowych.

Nie wiadomo, czy rząd nie chce czy nie umie patrzeć prawdzie w oczy. Czy rząd nie wie, że w roku bieżącym nasze wyroby fabryczne były o wiele mniej zdolnej do konkurencji, niż w roku ubiegłym? Kto umie i chce czytać w cyfrach, kto przegląda naszą statystykę wywozową musi z bólem serca przyznać, że wywóz gotowych wyrobów spadł w pierwszych dziewięciu miesiącach r. b. z 21% w roku ubiegłym na 12% mimo spadku waluty naszej w pierwszem półroczu r. bieżącego. Skoro mimo premji wywozowej nie mogły nasze wyroby przemysłowe wstrzymać konkurencji z towarami innych krajów na rynkach zagranicznych, jak można mówić o poprawie gospodarczej kraju?

Spadek wywozu towarów gotowych świadczy, że nie wowozimy z kraju pracy, że nie napływają do Polski dewizy z zagranicy za robotę naszych robotników, tylko, że wywozimy surowce i tylko wywozowi surowca zawdzięczamy aktywny bilans handlowy.

Natomiast napływają do kraju fabrykaty zagraniczne. Wywozimy surowce, a kupujemy zagranicą towary gotowe. Dziś wywóz surowca, węgla naszego, zmniejsza się. Rynek angielski jest dla naszego węgla już zamknięty, a skoro już kilka dni po zakończeniu strajku w Anglji straciliśmy dla naszego węgla rynek angielski, skoro Anglicy zdołali już w pierwszym tygodniu po zakończeniu strajku zaspokoić angielski rynek węglowy, skoro rząd angielski pozwolił już nawet na eksport węgla, to zachodzi obawa, że w najbliższym czasie, wcześniej niż się spodziewano, spadnie nasz eksport węgla. Ponieważ zboża na wywóz nie mamy, owszem zachodzi obawa, że będziemy zmuszeni importować żyto z zagranicy (już dziś importuje się w nie... nych jeszcze ilościach owies z Niemiec), to liczyć się należy z pogorszeniem się naszego bilansu handlowego i z depresją gospodarczą w kraju.

Zmniejszony eksport węgla nie odbiłby się ujemnie na naszem życiu gospodarczem, gdyby rynek wewnętrzny miał większe zapotrzebowanie na węgiel. Tymczasem nasza sytuacja finansowa jest tego rodzaju, że nie można liczyć w najbliższym czasie na rozwój gospodarczy Polski. Jeśli do tej depresji gospodarczej, która ma przyczynę w ... zmienionej konjunkturze gospodarczej Europy dołączy się nowe większe obciążenie podatkowe, to nie ulega kwestji, że to musi doprowadzić do większego jeszcze uszczuplenia naszej zdolności wytwórczej.

W chwili, gdy nasz bilans handlowy stale się pogarsza, a nie ma nadziei, na przypływ kapitału zagranicznego, zwiększone wydatki państwowe muszą prowadzić do zubożenia ludności.

Senator Dr. F. Rotenstreich.

Protest gminy żydowskiej w Warszawie

przeciw pogromom żydowskim w Rumunji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 13 10 (Sin) Na wczorajszem posiedzeniu Rady gminy żydowskiej zapadła po przemówieniach r. r. Kirszbrauna, Dra Gottlieba i in. jednogłośnie następująca uchwała:

„Rada Gminy Żydowskiej w Warszawie przesyła Gminie Żydowskiej w Kiszyniewie i całej ludności żydowskiej w Rumunji wyrazy głębokiego współczucia z powodu wybryków antyżydowskich.

Rada Gminy Żydowskiej najostrzej protestuje przeciwko prześladowaniu ludności żydowskiej w Rumunji i przeciwko chuliganom rumuńskim, którzy napadają na spokojną ludność żydowską, gwałcąc prawa ludzkie i godność narodową".

Bilans handlowy nie pogorszył się w listopadzie

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 13 12 (Sin) Jakkolwiek nie posiadamy jeszcze bilansu handlowego za miesiąc listopad, to jednak udało nam się otrzymać z ministerstwa skarbu wiadomość, że liczba ładunków a więc ilość wagonów wysyłanych zagranicę oraz przysyłanych do Polski na ogół nie zmniejszyła się i równa się ilości wagonów w październiku. Należy wobec tego przypuszczać, że bilans handlowy w listopadzie odpowiadać będzie bilansowi handlowemu w październiku. Tem samem wszystkie obawy co do rezultatu bilansu handlowego w listopadzie są płonne.

Dyskusja nad budżetem min. skarbu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 13 12 (Sin.) Dzisiaj na popołudniowem posiedzeniu komisji budżetowej po przyjęciu prowizorjum budżetowego rozważano budżet ministerstwa skarbu za rok 1927—1928.

Podczas dyskusji zabrał głos poseł Wiślicki (K. Ż.), który omawiając pozycje wpływów w budżecie ministerstwa skarbu, zwrócił uwagę na system podatkowy Polski, który ułożony był w okresie inflacji i pod wpływem wybujałego antysemityzmu. System ten przerzuca cały ciężar podatków na miasta. Podatek obrotowy musi być rowiązany pod kątem widzenia interesów gospodarczych a więc interesów po szczególnych kupców i przemysłowców. Podatek obrotowy nie pozwala na obniżenie cen. Minister skarbu wprawdzie obniżył od 1 stycznia podatek obrotowy, ale to nie jest jeszcze rozwiązanie sprawy. Ceny rosną z dnia na dzień a do wzrostu cen przyczynia się więcej rząd niż kupiec. Mowca występuje przeciwko komisji cennikowej. ——

Minister skarbu z miejsca zaprzecza, jakoby istniała komisja cennikowa.

Z kolei zabrał głos poseł Rozmarin (K. Ż.) który zaznacza, że warunkiem równowagi budżetu jest zastosowanie wydatków państwowych do istotnych dochodów. Unormowanie wydatków jest dzisiaj postulatem prawie wszystkich stronnictw. Gdy w swoim czasie domagaliśmy się dostosowania budżetu ministerstwa spraw wojskowych do potrzeb gospodarczych państwa, wyśmiano nas. Wkońcu mowa porusza jeszcze sprawę reformy taryf kolejowych i celnych. — — Ł

Po przerwie przystąpiono do dyskusji szczegółowej. Poseł Wiślicki postawił wniosek, by podatek jednprocentowy obrotowy obowiązywał wszystkie gałęzie handlu, oraz aby kwalifikacje patentów handlowych zrównać z przemysłowymi patentami. Wniosek ten został przyjęty jako dezyderat.

Przyjęto pozycje wpływów podatku pośredniego i bezpośredniego. Przy omawianiu podatku majątkowego poseł Byrka postawił wniosek, by podatek majątkowy podwyższyć do 145 miljonów. Poseł Michalski jako referent żądał 60 miljonów a poseł Wiślicki, że należy trzymać się projektu rządowego tj. 95 miljonów. Handel zapłacił już ten podatek. Niema powodu, by właściciele ziemscy nie płacili tego podatku.

Dalszą dyskusję odłożono.

Jak będzie Sejm sprawował kontrolę nad dekretami Prezydenta?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 13. 12 Sin. Połoączone komisje konstytucyjna i regulaminowa zajmowały się na dzisiejszem posiedzeniu kwestją procedury przy zastosowaniu której sejm ma się zająć rozporządzeniami prezydenta wydanymi na podstawie pełnomcnictw. Zagadnienie to zreferował pos. Lieberman (PPS), który stanął na stanowisku, że jeżeli w myśl Konstytucji rząd ma obecnie przedstawiać rozporządzenia prezydenta Sejmowi, to sejm jako całość musi temi rozporządzeniami zająć się i konkluzje swoje uchwalić. Z tego powdu refernt wnosi aby rozporządzenia prezydentania prezydenta z urzędu były przez marszałka sejmu odsyłane do właściwych komisyj, a właściwa komisja jeżeli uzn za rzecz konieczną rozporządzenie dane uchylić, przedłoży sejmowi odpowiednie sprawozdanie.

W dyskusji odmienny pogląd wyraził marszałek sejmu Rataj, który stwierdziwszy, że regulamin sejmu nie przewiduje odsyłania przez marszałka do komisji rozporządzenia prezydenta uważa że kwestja ewentualnego uchylenia rozporządzeń jak i ich zmian, winna być pozstawiona w normalnej drodze inicjatywie poselskiej. Przedkładanie tych rozporządzeń sejmowi zdaniem marszałka jest tylko formą.

W dalszej dyskusji pogląd wyrażony przez referenta podzielali posłowie Stroński (Ch. N.), Schreiber (Koło Żyd.) Bagiński (Wyzwol.), zaś za poglądem wyrażonym przez marszałka Rataja opowiedział się pos. Polakiewicz (Str. Chł.)

W głosowaniu komisja wyraziła opinję w myśl wniosku pos. Liebermana przeciw głosom pos. Polakiewicza i Gawlikowskiego (Piast). Kwestją formy, pod jaką mogą być uchwalane rozporządzenia prezydenta (uchwała czy ustawa) wbrew zapowiedzi połączone komisje dzisiaj się ne zajmowały.

„Sprawa trupów" na wydziale medycznym uniwersytetu kowieńskiego

Władze uniwersyteckie zamykają prosektorjum.

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Kowno, 13. 12 ŻAT. Studenci litewscy wydziału lekarskiego w Kownie zwrócili się do rektora z prośbą o udzirlenie im zezwolenia na odbycie wiecu w sprawie trupów żydowskich. Rektor nie zezwolił na odbycie wiecu. Wbrew jednak zakazowi rektora wiec się odbył i przyjęto rezolucję, która stwierdza że muszą być dostarczone trupy żydowskie dla zakładu anatomicznego, w przeciwnym razie Żydzi nie zostaną wpuszczeni do prosektorjum. W związku z tą uchwałą władze uniwersyteckie zarządziły zamknięcie prosektorjum.

Pogłoski o wydzierżawieniu monopolu spirytusowego

Zaprzeczenie rządu.

Warszawa. 13. 12 (AW). Wobec pogłosek o rzekomym zamiarze wydzierżawienia monopolu spirytusowego koncernowi finansowemu Harrimanna z kół zbliżonych do ministerstwa skarbu informują, że żadne uchwały ani też rozmowy tak z Harrimannem, jak też z jego zastępcami o wydzierżawienie monopolu spirytusowego nie były przeprowadzone.

Odznaczenie angielskiej działaczki

Warszawa, 13 12 Sin. Miss Greenwald wybitna działaczka na polu sanitarnem, która ostatnio rozwinęła szeroką akcję sanitarną wśród ludności żydowskiej, odznaczona została krzyżem zasługi i jutro p. Prezydent Rzeczypospolitej osobiście wręczy odznaczenie miss. Greenwald.

—o§o—

Ostatni etap podróży członków Labour Party

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 13 12 (Sin) Jak się dowiadujemy dwaj posłowie z angielskiej Labour Party wyjechali wczoraj do Wronek celem zwiedzenia tamtejszego więzienia. Dzisiaj będą w Poznaniu, skąd via Berlin i Paryż udadzą się do Londynu, gdzie opiszą swe wrażenia z więzień polskich.

—o-§-o—

Wyrok śmierci w Samborze

(Telefonem od naszego korespondenta)

Sambor, 13 12 Onegdaj rozpoczął się proces karny w sensacyjnej sprawie przeciw Mechlowi Fischlerowi recte Schickowi ze Smolenicy pod Starym Samborem, oskarżonemu o to, że we wrześniu 1926 w Jom Kipur zamordował swego szwagra Maksa Wolfa, usiłował zamordować swego teścia Mojżesza Wolfa, pobił swą żonę Helenę Schick, a nadto usiłował swoją żonę nakłonić do fałszywych zeznań. Oskarżony bronił się obroną konieczną wskutek napadnięcia go ze strony szwagra i teścia. Oskarżonego bronił dr Leib Landau z Przemyśla.

Dziś w poniedziałek zapadł wyrok, skazujący Fischlera za zbrodnię morderstwa na karę śmierci.

—o-§-o—

Morderstwo w rzeźni warszawskiej

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 13. 12 Sin. Dzisiaj o godz. 3 popołudniu robtnik rzeźni miejskiej Bernatowicz zastrzelił na targowisku rzeźni niejakiego Latawca, rzeźnika, z zemsty za to, że ten przyczynił się jako właściciel do przedłużenia strajku. Morderca oddał się w ręce policji. Na miejsce mordu przybyła policja i wojsko.

—o-§-o—

Turniej szachowy w Meranie

Meran, 13. 12 PAT. Agencja Stefani. Dalsze rozgrywki turnieju szachowego przyniosły następujące rezultaty: Colle zwyciężył Groba, Patay zwyciężył Calapso Sacconi zwyciężył Roselliego. Nierozegrane zostały następujące partje: Spielman—Allmond, Yates—Przepiórka Tartakower—Grunfeld i Kostisch—Canal.

—o-§-o—

Burza przewruciła pociąg elektryczny

Oslo, 13. 12 PAT. Na kolei Rjuka przewróciła wczoraj burza pociąg elektryczny, składający się z dwóch wagonów osobowych i dwóch ciężarowych. Wielu pasażerów opuściło jeszcze przedtem pociąg na ostrzeżenie konduktora. Reszta podróżnych która pozostała, odniosła ciężkie rany. Pociąg spalił się.

—o§o—

Olbrzymi pożar rafinerji spirytusu

Budapeszt, 13. 12 (D). W Raab spłonęła największa rafinerja spirytusu w Europie środkowej. Szkoda wynosi 22 miljardy koron. 100.000 hl. spirytusu musiano stoczyć do Dunaju w celu zapobieżenia eksplozji.

—o§o—

Czy zasłużyliśmy?

Marsz. Piłsudski twierdzi, że Koło żydowskie składa się z „samych oportunistów"...

W wywiadzie z korespondentem „Tempsa", o którym to wywiadzie w niedzielnym numerze już donosiliśmy, dotknął marszałek Piłsudski także życia parlamentarnego w Polsce, przyczem o Kole Żydowskiem wyraził się lakonicznie w sposób następujący:

„Koło Żydowskie składa się z samych oportunistów, którzy mają uwagę zwróconą na pewne interesy materjalne".

W artykule p. t.: „Czy zasłużyliśmy?" zamieszczonym na łamach „Chwili", reaguje na to powiedzenie marsz. Piłsudskiego pos. Dr. Leon Reich, pisząc m. in.:

„... Zaiste — gdyby nie przeświadczenie, że enuncjacjami premjera kieruje jedynie i wyłącznie szczerość przekonań, sądzić możnaby snadnie, że w grę tu wchodzi szczególna złośliwość. W istocie bowiem, nie analizując bynajmniej na tem miejscu kwestji, czy oportunizm w polityce jest czemś szkodliwem, czy też całkiem naturalnem i znamionującem byt wszystkich poważnych stronnictw, z czystem sumieniem stwierdzić należy że wobec polityki Koła Żydowskiego, zwłaszcza wobec taktyki politycznej obecnego kierownictwa, pogląd wyrażony przez szefa rządu wydaje się jakby obelgą. I jeśli możnaby mówić o jakim takim oportunizmie Koła w czasie „ugody", jakkolwiek w rzeczywistości ów akt polityczny miał w pierwszym rzędzie na oku nie bezpośrednie korzyści, ile złagodzenie atmosfery nienawiści i podejrzeń, skierowanych przeciwko Żydom, to już stanowczo nie powinnaby zachodzić potrzeba wzięcia w obronę przed zarzutem oportunizmu obecnego prezydjum Koła, którego polityka może raczej wyglądać na — idealizm polityczny. Zawsze i wszędzie akcentowało Koło Żydowskie, że rząd pomajowy nie może być traktowany na równi z tegoż poprzednikami i jakkolwiek pozytywnie Żydzi od chwili wypadków majowych niczego nie uzyskali, to jednak przywódcy Koła zaznaczali stale, że nie ma targu i „handlu" z rządem, którego ojcem było wzburzenie ludności, a matką chęć „sanacji moralnej", totеż wystarczało parę słów uprzejmości, stosowanych przez ówczesnego premjera Bartla z mównicy pod adresem Żydów, a Koło przez usta swego reprezentanta obwieściło światu z trybuny sejmowej, że w Polsce tak sprzyjającego Żydom rządu dotychczas nie było"...

W dalszym ciągu artykułu wykazuje pos. Dr Reich, iż w żadnej dziedzinie rząd obecny nic realnego Żydom nie dał, a mimo to Koło Żydowskie zachowuje wobec rządu tego pełną życzliwość. Gdzież tu więc — oportunizm?

„Zwrot prezesa Rady ministrów, dotyczący Koła Żydowskiego, jest dla nas rozczarowaniem, i rozczarowaniem — bolesnem" — pisze słusznie pos. Reich.

Dookoła Genewy

Polska a fortyfikacje niemieckie w Królewcu. — Kompromis w sprawie inwestygacyj. — Briand a Poincare.

Kraków, 13 grudnia.

(K) W onegdajszym artykule wstępnym pisaliśmy o zarysowującym się kompromisie w Genewie. Już wtenczas bardzo ostrożnie sformułowaliśmy nasze przewidywania, obawiając się, że rzeczywistość zada im kłam w najbliższej przyszłości. Okazało się, że obawy były po części uzasadnione, gdyż obrady konferencji ambasadorów z dnia 10 bm. nie wypadły dla Niemiec zbyt pomyślnie. Warto objekcjom które wysunęła konferencja ambasadorów, trochę wiecej uwagi poświęcić, gdyż chodzi tu o bezpieczeństwo państwa polskiego.

Jak już pisaliśmy, o likwidacji międzysojuszniczej komisji kontrolnej w Berlinie może zadecydować jedynie konferencja ambasadorów, która tę komisję właściwie powołała do życia. Może to nastąpić tylko wtenczas, jeśli konferencja uzna, że Niemcy w zupełności wywiązały się z nałożonych na nich zobowiązań, by przeprowadzić zupełnie i dostatecznie rozbrojenie. Otóż Niemcy utrzymują, że rozbrojenie w całej pełni przeprowadziły, natomiast konferencja ambasadorów stwierdziła coś zupełnie odmiennego. Chodzi tutaj głównie o dwie kwestje, z których sprawa fortyfikacyj na wschodniej granicy Niemiec bardzo żywo interesuje Polskę. Marszałek Foch jako rzeczoznawca francuski stwierdził, że twierdze w Królewcu, Głogowie i Kistrzyniu w myśl traktatu wersalskiego mają pozostać w stanie t. zw. „etat actuel", tj. mają pozostać stare fortyfikacje, jakie były w roku 1919 przy podpisaniu traktatu wersalskiego, wszelkie zaś rozszerzenia i rozbudowa tych fortyfikacyj sprzeciwia się stanowczo traktatowi wersalskiemu. Niemiecki rzeczoznawca, generał von Pavels, oświadczył natomiast, że niema żadnego pełnomocnictwa, by przyjąć na siebie żądane przez Focha zobowiązania, albowiem Niemcy wychodzą z tego stanowiska, że są na podstawie traktatu wersalskiego upoważnione do utrzymania fortyfikacyj na wschodniej granicy w dostatecznie dobrym stanie, by na wypadek ewentualnej polskiej ofenzywy Niemcy miały do dyspozycji środki obronne.

Jak więc z tego przedstawienia sprawy wynika, Niemcy stare fortyfikacje w Królewcu, Głogowie i Kistrzyniu rozbudowały, zmodernizowały i wzmocniły, by się rzekomo zabezpieczyć przeciwko możliwej polskiej ofenzywie. Zachodzi tylko pytanie, czy Niemcy nie myślą o ofenzywie ze swej strony. Machinacje Reichswehry ze sowietami, odkryte przez „Manchester Guardian", zdradzają najlepiej „pokojowe" tendencje Niemiec, wykazując, że Niemcy po osiągnięciu sukcesów na zachodzie nie zaniedbują wcale swej granicy wschodniej i liczą się poważnie z możliwością konfliktu zbrojnego z Polską. Pobyt ministra Zaleskiego w Paryżu stanowił dla Niemiec bardzo niemiłą niespodziankę, gdyż bezsprzecznie wpłynął na inicjatywę konferencji ambasadorów niemieckich w tej sprawie. Wprawdzie polityka min. Zaleskiego idzie w tym kierunku, by kwestję bezpieczeństwa Polski przed możliwością ataku ze strony Niemiec — która to możliwość w znacznie silniejszym zachodzi stopniu, niż wysunięte przez Niemcy obawy ofenzywy ze strony Polski — na innych zupełnie oprzeć podstawach, wysuwając ideę paktów regjonalnych lecz w każdym razie można żywić nadzieję, że Polska będzie miała dość siły i autorytetu, by przy ostatecznem załatwieniu tej sprawy liczono się z interesami bezpieczeństwa Polski.

Druga sporna sprawa tj. kwestja kontroli niemieckich fabryk amunicji nie przedstawia tyle trudności, a jeśli jej dotychczas nie załatwiono, to tylko dlatego, że przemysł angielski działa tutaj za [illegible]

BENJAMIN ROESSLER.

Szini Karawaszi

(Przekład G Kanferowej)

Dokończenie.

Czuję, że muszę stąd odejść precz. Muszę!

Niepokój będzie wzrastał, a ja muszę się huśtać... huśtać!

13-go czerwca. — Ze wschodem słońca zerwałem kwiaty. Wielki bukiet białych kwiatów z parku hrabiego.

Jakże dobrze jest spacerować boso po rannej rosie słońce się do ciebie uśmiecha na wschodzie a ty zrywasz kwiaty.

Kwiaty, kwiaty, kwiaty!

Wiedziałem (zawsze mam przeczucie!), że napróżno są moje zabiegi.

Do licha!

Z powrotem znowu z bukietem, nikogo nie widziałem a w dodatku tylko mię wyśmiano.

Ale postanawiam się zemścić. Odpłacę im się śmiechem.

18-go czerwca. — Od dwóch dni cierpię nieco na ból głowy.

A może ciąży mi peruka?

Nie wiem., być może... Dziwne mię prześladują myśli. Cywja córka szynkarza z kokieteryjną wstążeczką na szyji, dzisiaj mi powiedziała: wszak pan nie jesteś wcale mężczyzną...

Skąd ona o tem wie Cywja, że...

Czy ona wie Cywja, że u Harriego (mojego mię od 28 lat) leży już około pięć lat medal waleczności?

Czyż wie ona Cywja o tem ta dzieczyna o kocich oczach.

O jednem się przecież dowiedziała że S[illegible] Karawaszi nie jest już...

Hau, hau, hau!"

Pies wyczuwa widocznie...

Dziwne: gospodarz piekarni pytał mi się onegdaj, czem się zajmowałem, to jest przed nieszczęściem.

Hm.. hm... nieszczęście... Tak...

Tak...

Byłem strażakiem, jaśnie wielmożny panie obwarzankarzu!

— Strażakiem? — bardzo interesujące zajęcie.

Tak mu wprawdzie nie odpowiedziałem, ale strażactwo bardzo mi się podobało.

19-go czerwca. — Tej nocy przyśniła — mi się Blanka.

Blanka moja ukochana o rudych włosach. Była bez koszuli, na ciele mnóstwo miała ran, niebieską broczących krwią. Przypadła do moich nóg i płakała Całowała moje podeszwy. Ha! ha! ha!

Swemi kolorowemi ustami całowała moje okurzone oficerskie buty, a ja. —

Ja zacząłem lizać jej rany i uczułem niezwykły smak jej niebieskiej słonej krwi.

Lizałem, lizałem jak kot. Pfuj pfuj, ze wstrętem!

20-go czerwca. — Blanka moja ukochana o rudych włosach czarnych oczach, ciele białym jak alabaster. Blanka moja ukochana.

21 go czerwca — Dzisiaj słyszałem jak ktoś grał ktoś grał na skrzypcach cudowną pieśń, do łez, do płaczu do obłędu! do obłędu!

Miałem ochotę skoczyć przez okno ucałować skrzypce a następnie je połamać

Moja ukochana zwykle, po największej części [illegible] o północy.

Ale.

Do [illegible]!

[illegible]

[illegible] śmiech śmiech śmiech!

[illegible]

25-go czerwca. — Czwarta godzina nad ranem, słońce wychodzi z płomieni, dzisiaj nie zrywam kwiatów nie, nie, nie! Dość kwiatów, dość spacerów, dość.

Dość!

Blanka — tyś odwróciła się odemnie ze wstrętem, tyś ze wstrętem się odwróciła, ponieważ straciłem wszelkie cechy... cha, cha, cha!

Z płomieni wychodzi słońce... słońce...

* * *

Przestałem czytać.

Piekarz Roblin siedział ze spuszczoną głową i milczał.

Cyla, gruba piekarka, która w międzyczasie weszła i stanęła przy politerowanej komodzie, obcierała łzy mówiąc: Dziecko z dobrej rodziny i cóż?

Roblin wstał odebrał mi zeszyt z rąk mrucząc:

Niech mi słowa przebaczy, kto wie, za jakie grzechy...

Ale ostatnią nocą słyszałem go płaczącego, płakał przez sen, a potem się roześmiał...

Roblin znowu usiadł i umilkł.

Gruba jego żona wciąż szlochała i wycierała [illegible] łzy.

— Oby mu ziemia lekką była, napewno jest w raju, taka zacna dusza... ani jednego głośnego słowa, ani żadnych złych czynów, chociażbyś go ciągnęła za rękaw. Wszak nie był mężczyzną, żadnych cech męskości...

Cicha gołębica.

Roblin trzymał w ustach koniec wąsa, a jego żona pocieszała go.

Schowam sobie na pamiątkę, jego czarną kokardę, którą nosił we włosach...

[illegible] kokarde miał S[illegible]ni Karawaszi jak dwa skrzydła po obu stronach głowy...

kami jako bardzo żywo zainteresowany by fabryki niemieckie nie produkowały amunicji na wywóz.

W każdym razie trzeba się poważnie liczyć z możliwością kompromisu w obu tych sprawach. A jeśli kompromis będzie tu niemożliwy z powodu nieustępliwości Niemec, to w myśl paktów locarneńskich zadecyduje o tem sąd rozjemczy.

Niemcy odniosły bardzo poważny sukces w dziedzinie tzw. programu inwestygacyjnego, albowiem na ostatniem posiedzeniu tak tajnem jak i jawnem Rady Ligi narodów przyjęto zasadę, że Rada Ligi narodów decyduje większością głosów, czy inwestygacja jest konieczna oraz określa jej przedmiot i rozmiary. Niemcy będą więc dokładnie poinformowane przedtem o możliwych krokach, zmierzających do kontroli stanu niemieckiego rozbrojenia i będą mogły im łatwo przeciwdziałać. Powtóre rozciągnięto program inwestygacji w myśl art. 213 traktatu wersalskiego na całe Niemcy, a więc także na zdemilitaryzowaną strefę nadreńską.

Na pozór byłaby sprawa zupełnie załatwiona i to dla Niemców pomyślnie zachodzi jednak możliwość że Briand, który w tej sprawie mocno się już zaangażował zostanie w ostatniej chwili zdezawuowany przez Poincarego. Może się powtórzyć historja z Cannes, roku 1921, kiedyto Briand, licząc się z bardzo poważnym oporem Poincarego, musiał ustąpić. Rada gabinetowa w Paryżu odbyła w tej sprawie bardzo burzliwe posiedzenia, a Briand i Poincare pozostają ze sobą w ciągłym telefonicznym kontakcie. Niespodzianki nie są więc wykluczone, a prasa niemiecka całkiem poważnie liczy się z możliwością ustąpienia Brianda.

Polityczne następstwa zwycięstwa wyborczego hr. Bethlena

Przed restauracją Habsburgów.

Premjer węgierski, hr. Bethlen odniósł przy wyborach tak olbrzymie zwycięstwo, że jest formalnie tym triumfem zaskoczony. Partja rządowa otrzymała ze 195 mandatów 152 sprzymierzone z nią partje 27 mandatów opozycja zaś otrzymała resztę mandatów. Nie są jeszcze znane rezultaty wyborcze z 50 powiatów, ale i tutaj według wszelkiego prawdopodobieństwa hr. Bethlen odniósł zwycięstwo. Można się więc z tem liczyć, że opozycja w parlamencie będzie małą, pozbawioną zupełnie wpływów grupką, liczącą zaledwie 25 posłów.

Swój niezwykły sukces zawdzięcza hr. Bethlen niesłychanemu, nawet w dziejach parlamentaryzmu węgierskiego terrorowi wyborczemu, który opozycji uniemożliwił wszelką agitację. Pod tym względem przeszedł Bethlen nawet słynnego barona Banffy'ego, który w r. 1896 przeprowadził swe osławione wybory przy pomocy korupcji i bagnetów żandarmskich. Nie będziemy powtarzać wszystkich szczegółów, któremi przepełniona jest prasa opozycyjna, a chcemy się zastanowić nad wiele ważniejszą sprawą, tj. nad politycznemi następstwami zwycięstwa hr. Bethlena.

Premjer węgierski jest obecnie dyktatorem Węgier. Konsekwentnie i z żelazną energją przeprowadził restaurację starych Węgier. Przedtem jeszcze przeprowadził w starym parlamencie izbę panów, która jest zupełnie od niego zależną, a teraz dzięki swemu zwycięstwu ma też bardzo posłuszną izbę posłów. Restauracji Habsburgów nic teraz nie stoi na przeszkodzie.

Sytuacja międzynarodowa jest obecnie dla Habsburgów wprost bajeczna. Usadowienie się Włoch w Albanji, ubezwładniło zupełnie Jugosławję, tak, że z tej strony Węgry mogą być zupełnie spokojne. Rumunja także nie odważy się na wojnę, albowiem obawia się sowietów, które z pewnością wtenczas zagarnęłyby Besarabję. Pozostaje tylko Czechosłowacja, ale i ta jest rozdarta wewnętrznemi waśniami na rodowościowemi.

Coprawda, to Habsburgowie muszą przedewszystkiem doprowadzić do zgody dwa zwaśnione ze sobą obozy, albowiem legitymiści węgierscy rozdarci są na dwie partje. Jedna jest za Ottonem, a druga za arcyksięciem Albrechtem, który niedawno był we Włoszech by zaręczyć się z córką króla włoskiego. Który z tych pretendentów okaże się szczęśliwym zwycięzcą okaże niedaleka przyszłość, na którą nie trzeba będzie tak długo czekać...

Przygotowania do zmiany billu imigracyjnego w St. Zjedn.

Waszyngton, ŻAT. Prezydent Coolidge w swem orędziu, które było odczytane w izbie Reprezentantów w senacie, zalecił, jak już donosiliśmy, wprowadzenie pewnych zmian w billu imigracyjnym, celem położenia kresu cierpieniom wynikającym z rozdarcia rodzin. Minister pracy i imigracji zapowiedział, że wniesie cały szereg projektów ustawowych w myśl życzeń prezydenta.

Członek kongresu Dickstein, korzystając z okazji że została poruszona sprawa imigracji wniósł 3 projekty nowel do ustawy imigracyjnej. Pierwszy projekt przewiduje, że obywatele amerykańscy mogą sprowadzić do Ameryki swoje żony, rodziców oraz dzieci w wieku do 25 lat. Drugi projekt przewiduje wpuszczenie do Stanów Zjednoczonych żon i dzieci do lat 18 tych mieszkańców Ameryki, którzy przybyli do kraju przed miesiącem lipcem 1924 r. i złożyli deklarację o uzyskanie obywatelstwa amerykańskiego. Trzeci projekt dozwala na przyjazd do Ameryki tym wszystkim którym udzielono wisy, lecz wskutek ustawy z lipca 1921 r. nie wpuszczono ich do Ameryki.

Inny członek kongresu p. Perlman oświadczył, że poczyni starania, aby postawić na porządku dziennym dawny projekt ustawy imigracyjnej, który obecnie spoczywa w komisji imigracyjnej senatu. Deputowany Perlman dąży do tego, aby dozwolono na przyjazd poza kwotą rodzicom obywateli amerykańskich i ich dzieciom w wieku do 21 lat. Poza kwotą mają również być wpuszczone dzieci tych mieszkańców Ameryki, którzy przybyli przed lipcem 1924 r i złożyli deklaracje o uzyskanie obywatelstwa.

* * *

Waszyngton ŻAT. W ciągu miesiąca września r. b. 23.606 osób uzyskało obywatelstwo amerykańskie. W tej liczbie 3.717 osób pochodzi z Polski, 1.690 z Rosji reszta zaś z innych krajów.

NADESŁANE.
Za rubrykę tę redakcja nie odpowiada

בברכת מזל טוב לבבית.
מברכים אנו את חברנו מר שאול קוממש לנשואיו את
מ״ת שושנה אביש ומאחלים להם אשר והצלחה בדרך החיים
ועד .מזרחי״ בני סנטש.

Teatr popularny

„ADIEU MIMI", operetka Ralfa Benatzky'ego

Tytuł dobrze obrany Coś francuskiego, a więc przypomina się Paryż, bulwary, kabarety, rewje, dancingi, kobietki, a Mimi — nie ta Murgera lub Pucciniego, lecz zwyczajna kokota Mimi od Maksyma jest właśnie taką kobietką paryską z półświatka. Zamiast uwertury prolog: występuje kompozytor w otoczeniu dziewcząteк, prawdziwych „girl" jakby z jakiej rewji. Publiczność nastrojona więc ochoczo, chce się bawić, oczekuje zabawy. Następne trzy akty spełniają te oczekiwania. Nie doszukujmy się więc w tej operetce zawikłań dramatycznych dramatów złamanych i znów sklejonych serc, a w muzyce Benatzky'ego nie szukajmy głębszych wzruszeń artystycznych ani choćby sentymentu lub uśmiechu przez łzy Roberta Stolza. Na scenie dużo życia, ruchu, śmiechu, dużo tańca, przewijają się zgrabne „girle", mniej lub więcej ubrane — publiczność się bawi.

Zdaje się że operetka ta właśnie dlatego będzie miała powodzenie. Pani Gistedt utrafiła mistrzowsko w ten ton niefrasobliwej, trochę pikantnej zabawy, czarowała ujmującym wdziękiem, miłym śpiewem, zwinnością ruchów i tańca a niektórych i niektóre także przepychem toalet i kokieterją negliżów. Sekundowali jej dzielnie pp. Pilarski starszy i młodszy, oraz Kaczorowski, panie Wirska i Kaczorowska. Okrasą wieczoru był wirtuozowsko odtańczony charleston przez pp. Górecka i Morawskiego. Przygotowane muzycznie starannie dekoracje i wystawa gustowna i [illegible].

Żegnano się [illegible] „Adieu Mimi", której refren rozbawiona publiczność podchwyciła, wtórując artystom na scenie. Widocznie więc ma być nie „adieu", lecz „do zobaczenia". Dr. Z. A.

———o§o———

Piosenkarz i tancerka

Chenkin—Maryla Gremo

Zły jestem na p. Chankina, gdyż bolą mnie ręce od klaskania. Ogarnęła mnie istna furja klaskania i zapomniałem że zastępuję recenzenta i że muszę mieć minę urzędowo poważną. Stałem się więc mimowoli i bez wynagrodzenia — klakierem.

Bez wynagrodzenia? Nie gdyż wynagrodzeniem były właśnie — piosenki Trzech Chenkinów nam p. Chenkin zademonstrował, a mianowicie: błazna, chasyda i Tatara. Najlepiej publiczności podobały się chasydzkie piosenki, ale i tatarskie wywołały entuzjazm a im właśnie zawdzięczam, że ręce mnie jeszcze dzisiaj bolą...

P. Chenkin nie jest wykłym piosenkarzem, pięknym obdarzonym głosem, lecz artystą w każdym calu. Imponuje bogatą mimiką dostosowaną do każdej frazy. Każdemu zwrotowi odpowiada gest i ruch. Nie trzeba się więc dziwić zapałowi publiczności, która pieśniarki i piosenkarzy już widziała, ale artystę rzadko widuje.

* * *

A w niedzielę Maryla Gremo. Wciąż i jeszcze Maryla a nie Marja. Sądzę że wyrządza się mimowoli krzywdę tak Maryli, jak Marji. Trzeba bowiem zapomnieć o Maryli gdy się widzi przed sobą zgrabną, powabną i niesłychanie technikę opanowującą panią Marję. Jeśli się o tem zdoła zapomnieć, można mieć prawdziwą satysfakcję.

Jej „Piccica tfi", „kokieterja" i interpretacja Straussowskiego „Nad modrym pięknym Dunajem" najmilsze robią wrażenie chociaż i Dvoraka „Taniec słowiański" i Brahmsa „Biedermeier" gorące wywołały oklaski.

Niestety, p. Marja nie jest już Marylą, i dlatego skąpą jest w naddatkach... **Moassi.**

———o-§-o———

Z sali koncertowej

ROBERT CASADESUS

Sława poprzedzająca pierwszy u nas występ tego francuskiego pianisty okazała się w znacznej mierze uzasadnioną. Cechy charakterystyczne jego gry pokrywają się z właściwościami narodowemi: dużo finezji w interpretacji, miękkość i delikatność uderzenia śpiewność kantyleny, wogóle liryczne traktowanie utworu. Dlatego najlepiej, wprost idealnie wypadły Novellety i Papillons Schumanna, oraz nowsza muzyka (Debussy i Ravel), dla której Casadesus ma bardzo dużo zrozumienia dźwiękowego. Moment wirtuozowski ustępuje na dalszy plan wobec spokojnej powagi ujęcia i prawdziwej głębi interpretacji mimo, że i strona techniczna stoi na wyżynie choć detail tu i ówdzie nie jest najpierwszej wody. Epicki rozmach i potęga wyrazu nie są właściwą domeną tej gry, czego dowodem, że i w Koncercie Włoskim Bacha i w h-moll sonacie Chopina powolne części najbardziej przekonały zaś podniosłe wrażenie Finału Sonaty przypisać należy walorom samego utworu. Artysta spotkał się z bardzo gorącem przyjęciem. **Dr. Henryk Apte.**

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Koniec polityki bojkotu

Doniosła zmiana stanowiska kupiectwa polskiego.

Wczoraj obchodziło Stowarzyszenie Kupców Polskich w Warszawie jubileusz 20-letniego swego istnienia. Powstało ono w roku 1906, i i stanowi obecnie poważną i bardzo wpływową organizację. — — — LL LLLL

W pierwszych latach swego istnienia prowadziło Stowarzyszenie Kupców Polskich naogół liberalną politykę wobec kupiectwa żydowskiego. Dopiero po wyborach do czwartej Dumy, kiedy to Roman Dmowski rozwinął z całym impetem sztandar bojkotu gospodarczego żydów, przeszło i Stowarzyszenie Kupców Polskich do obozu antysemickiego. Przez blisko 15 lat było ono najgorszym wrogiem kupiectwa i handlu żydowskiego. Dość wspomnieć, iż głównym ideologiem kupców polskich był zmarły ksiądz Lutosławski.

W ostatnim jednak czasie nastąpiła w ideologji kupiectwa polskiego pewna zmiana. Jeszcze przed rokiem, na zjeździe w Pradze, złożył poseł Wartalski, przewodniczący Stowarzyszenia, nieoficjalne coprawda oświadczenie wobec delegatów żydowskich, iż walka narodowościowa i rasowa na terenie gospodarczym nie przynosi korzyści żadnej stronie. Wówczas było to atoli tylko oświadczenie prywatne posła Wartalskiego, za którem nie stała większość organizacji.

Obecnie zaś, na ostatniem posiedzeniu Rady Naczelnej Stowarzyszenia, powzięto oficjalną rezolucję w kierunku zmiany polityki bojkotu i eksterminacji. Głównym mowcą w tej sprawie był znany kupiec warszawski, przewodniczący Rady Naczelnej Stowarzyszenia, p. Bogusław Herse.

Organizacja kupiectwa polskiego wyrzekła się więc hasła bojkotu żydów. Prezes Stowarzyszenia otrzymał polecenie złożenia oświadczenia w imieniu Stowarzyszenia, które reprezentuje również 130 oddziałów na prowincji — na konferencji gospodarczej w ministerstwie handlu, iż kupiectwo polskie dąży do porozumienia z kupiectwem żydowskiem, a hasłem chwili obecnej jest jednolity front kupców żydowskich w Polsce bez względu na wyznanie i narodowość.

Jak słychać z Warszawy, akcja ta nie ma się zakończyć li tylko na rezolucji, lecz ma być kontynuowaną w sposób realny, a w szczególności w pierwszych dniach stycznia ma być zwołaną do jednej z miejscowości klimatycznych Podkarpacia konferencja porozumiewawcza.

Jeszcze przed dwoma tygodniami padły na posiedzeniu Rady Naczelnej Stow. Kupców Polskich rozmaite niesłuszne zarzuty pod adresem kupiectwa żydowskiego w związku ze sprawą spoczynku niedzielnego, tak, że kupcy żydowscy mieli nie brać udziału w niedzielnym obchodzie jubileuszu Stow. Kupców Polskich. Po ostatnich jednak rezolucjach i oficjalnych oświadczeniach Stow. Kupców Polskich postanowili kupcy żydowscy wziąć udział w urządzonej wczoraj w sali magistratu warszawskiego uroczystej akademji kupiectwa polskiego oraz w wielkim bankiecie w Resursie Obywatelskiej

Uroczystości z okazji 20-lecia stow. kupców polskich odbyły się w poniedziałek w Warszawie z wielką okazałością. Imieniem rządu był obecny na akademji w sali ratuszowej minister spraw wewnętrznych gen. Sławoj-Składkowski. Gratulacje składali prezydent miasta Jabłoński oraz reprezentanci całego szeregu instytucyj zawodowych. Referaty wygłosili poseł Wartalski, były minister Miklaszewski i adwokat Chełmoński.

Wieczorem odbył się bankiet w Resursie obywatelskiej, który zgromadził około 400 osób. Przemawiali przedstawiciele organizacyj kupieckich a m. in. także pos. Wiślicki imieniem kupiectwa żydowskiego.

Wielkie kredyty amerykańskie dla Polski

Wydzierżawienie monopolu spirytusowego? — Losy ustawy o rewizji koncesyj.

Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą żydowskie pisma warszawskie, iż w najbliższej przyszłości zamierzają finansiści amerykańscy ulokować znaczne kapitały w rozmaitych polskich przedsiębiorstwach przemysłowych. W związku z temi planami bawi obecnie w Warszawie reprezentant jednego z wielkich trustów amerykańskich, a w najbliższej przyszłości mają przybyć jeszcze i inni wybitni finansiści. Kapitał amerykański interesuje się szczególnie elektryfikacją i przedsiębiorstwami na Górnym Śląsku, jak również kolejnictwem w Polsce. M. in. prowadzone są pertraktacje o pożyczkę w sumie 8 miljonów dolarów na budowę nowych linij kolejowych w okręgu dyrekcji warszawskiej. Pozatem ma kapitał amerykański przystąpić do ściślejszego kontaktu eksportowego z Polską. Tymi dniami ma między finansistami amerykańskimi a hutami na Górnym Śląsku nastąpić transakcja we wysokości pięciu miljonów dolarów.

Jak się okazuje, bawi finansista amerykański Harriman, pomimo oficjalnych zaprzeczeń rządu, również w pewnych celach finansowych w Polsce. W niektórych kołach finansowych warszawskich mówią o tem, iż Harriman pertraktuje z rządem w sprawie wydzierżawienia monopolu spirytusowego. Prowizoryczny układ w tym kierunku miał podobno już zostać podpisany. — — —LLLŁ L L I C

O ileby się te pogłoski sprawdziły i o ileby istotnie doszło do wydzierżawienia monopolu spirytusowego, do czego byłaby konieczna oficjalna uchwała sejmowa, to w takim razie musiałaby zostać zniesioną ustawa o rewizji koncesyj monopolowych. Jeden z głównych postulatów kapitalistów amerykanskich idzie bowiem w tym kierunku, iż dzierżawcy mają mieć wolną rękę w rozdawaniu koncesyj spirytusowych. Rząd, jak się zdaje, zgodziłby się na ten warunek, a wówczas inwalidzi otrzymaliby zamiast koncesyj odszkodowanie we formie rent.

* * *

Oczywistym na to dowodem, iż ustawa o rewizji koncesji zniszczyłaby nietylko tysiące rodzin żydowskich, ale także i bardzo wiele egzystencyj polskich jest fakt, iż w Poznaniu odbył się przed kilku dniami olbrzymi mityng zainteresowanych osób i instytucyj reprezentujących przeszło 16,500 przedsiębiorstw, poświęcony specjalnie ustawie antyalkoholowej. Zgromadzeni powzięli rezolucję, żądającą 1) natychmiastowego wstrzymania ustawy z 23 kwietnia 1920 o ograniczeniu sprzedaży napojów alkoholowych, 2) wstrzymania ustawy o rewizji koncesyj, w szczególności co do koncesyj alkoholowych, 3) jak najszybszego znowelizowania ustawy antyalkoholowej, 4) znowelizowania lub zupełnego zniesienia ustawy o rewizji koncesyj, 5) zezwolenie na sprzedawanie w bufetach kolejowych napojów alkoholowych.

Dwa okólniki w sprawie rewizji koncesyj

Ministerstwo skarbu wydało dwa okólniki w sprawie rewizji koncesji. Pierwszy okólnik dotyczy osób, które zostały już pozbawione koncesji i w obecnej chwili likwidują je. Termin likwidacji, upływający z dniem 31 grudnia br. został przedłużony do 1 lipca r. 1927.

Drugi okólnik ma bardziej ogólny charakter i dotyczy osób, podlegających ustawie o rewizji koncesji. Ministerstwo skarbu zwraca uwagę urzędów skarbowych, że osobom, które przekroczyły 50 rok życia i zajmują się zawodowo sprzedażą artykułów monopolowych od 12 lat, przyczem nie mają innych źródeł zarobkowych nie należy odbierać koncesji.

Rzecz zrozumiała, że obydwa te cyrkularze nie regulują jeszcze sprawy rewizji koncesyj. Należy je jednak traktować, jako chwilowy środek łagodzący przynajmniej niedolę niektórych koncesjonarjuszy.

O sprawiedliwy wymiar podatku dochodowego

Okólnik Ministerstwa Skarbu l. D. P. O. 5491 z dn. 19/XI br. wytyka urzędom skarbowym uchybienia przy wymiarze podatku dochodowego m. in. oszacowania dochodu w nadmiernej wysokości, nieprzyznawania ulg rodzinnych, stosowania z reguły norm przeciętnej dochodowości mimo posiadania innych materjałów wymiarowych.

Poleca dalej okólnik sprostowanie powyższych uchybień w postępowaniu odwoławczem i dopilnowanie szybkiego załatwiania odwołań, wyzyskanie wszelkich środków w celu ustalenia rzeczywistego dochodu itd.

Bezrobocie wzrasta

W ostatnim tygodniu, tj. od 27 listopada do 4 grudnia, liczba bezrobotnych w całem państwie wzrosła o 3.186 i wynosiła w ostatnim dniu tygodnia sprawozdawczego 203.753.

Zmniejszenie ilości bezrobotnych nastąpiło w przemysłach: górniczym o 39, hutniczym metalowym o 211, metalowym 241, nadto liczba bezrob. pracown. umysł. zmniejszyła się o 400; liczba bezrobotnych wzrosła w przemysłach: budowlanym — o 1.142, włókienniczym o 346, i w różnych gałęziach przemysłu o 2.594.

Brak i drożyzna masła i mleka

Zdaniem Centralnego Towarzystwa Rolniczego na dający się odczuwać ostatniemi czasy brak masła i mleka i ich znaczne podrożenie, wpłynęły dwa zjawiska: 1) wzrost cen na wszelkie płody rolne oraz 2) choroba pryszczycy u bydła, która panuje od kilku miesięcy na terenie prawie całej b. Kongresówki, a zwłaszcza w woj. Warszawskiem i w najbliższej okolicy stolicy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym ceny na płody rolne podniosły się o blisko 100 proc. Obecnie 100 kg. żyta kosztuje 38—40 zł., podczas gdy w r. 1925, o tym samym mniej więcej czasie, kosztowało 20—22 zł. Równolegle z cenami zboża podniosły się ceny tzw. paszy treściwej (otręby żytnie itp.), a w dalszej konsekwencji również ceny mleka i masła. Za litr mleka w r. ub. płacono 15—25 gr., obecnie zaś 30—40 gr. (wedle cen urzędowych, w handlu pokątnym 1 litr mleka w Warszawie kosztuje 60 gr.)

Trzy tysiące zakładów handlowych w Ameryce

stosuje 5-dniowy tydzień roboczy

Nowy Jork. (ŻAT) Zgodnie z oświadczeniem złożonym ŻAT-nej przez dyrektora między-wyznaniowego komitetu dla 5-dniowego tygodnia roboczego p. Rozenberga, obecnie już przeszło 3000 zakładów handlowych w Stanach Zjednoczonych stosuje 5-dniowy tydzień roboczy. Około 50,000 robotników i pracowników handlowych pracuje obecnie tylko 5 dni w tygodniu, a więc odpoczywa w sobotę i niedzielę. Pozatem są czynne tylko 5 dni w tygodniu zakłady Forda, Reeningott Company oraz inne duże zakłady przemysłowe, które zatrudniają wiele tysięcy robotników.

P. Rosenberg również poinformował, że żydowskie towarzystwo ochrony soboty gromadzi obecnie materjały, mające udowodnić, że

stosowanie pięcio-dniowego dnia roboczego w tygodniu dało doskonałe wyniki w tych zakładach, które urzeczywistniły tę zasadę.

—o§o—

STAN ZASIEWÓW W KOŃCU LISTOPADA B. R. W stopniach kwalifikacyjnych (5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny 1 — zły), w drugiej połowie listopada br. w porównaniu z rokiem ubiegłym przedstawiał się w całej Polsce w sposób następujący: w roku bieżącym pszenica ozima stanowi 3,6 (w r. 1925 — 3,3) żyto 3,7 (3,4), jęczmień 3,7 (3,4) i koniczyna 3,6 (3,3). Najlepszy jest stan ozimin w woj. Poznańskiem i Pomorskiem, najsłabszy w woj. Poleskiem, Nowogródzkiem i Wileńskiem.

PRZYDZIAŁ WAGONÓW WĘGLOWYCH W STYCZNIU. Min. Komunikacji podaje do ogólnej wiadomości, że wobec Świąt Bożego Narodzenia kopalnie węgla obowiązane są przedstawiać zapotrzebowania wagonów na styczeń o dwa dni wcześniej od ustalonego terminu, czyli nie później jak 18 grudnia. Odbiorcy węgla powinni zwracać się o przydział wagonów bezpośrednio do zarządów kopalń.

JAJA. Sytuacja na rynku jaj skutkiem mrozów pogorszyła się. Produkcja jaj świeżych zmniejszyła się, jaja wapienne nie wytrzymują dłuższych transportów, gdyż pękają. W hurcie płaci się za skrzynkę świeżych jaj 310—315 zł. loco skład za skrzynkę jaj wapiennych 270—289 zł. W detalu płaci się za jaja świeże 28 gr., wapienne 24—26 gr. za sztukę.

WĘGIEL ZAMIAST TYTONIU. W Warszawie bawił przed kilkunastoma dniami dyrektor kolei algierskich p. Rongaux. Celem wizyty p. Rongaux było nawiązanie bezpośrednich rokowań z przemysłem górnośląskim w sprawie dostawy węgla do Algieru. Sprawa znajduje się — jak donosi „Tyg. Handl." — na dobrej drodze do załatwienia, przyczem wzamian węgla górnośląskiego. Polska poczyniłaby zamówienia na tytoń algierski.

Sjonizm a chaluc

Chcąc sjonizm jednem zdaniem zdefinjować można go nazwać ruchem dośrodkowym żydostwa, albo „żydostwem w powrocie do siebie".

Założeniem bowiem na którem się opiera logiczne wnioskowanie sjonizmu, jest twierdzenie o żywotności narodu żydowskiego, konieczności jego bytu, a w konsekwencji stworzenie mu odpowiednich warunków rozwoju, ewentualnie usuwanie hamujących go z zewnątrz czynników. Sjonizm w metodzie dąży do uzdrowienia i unormalizowania żydostwa, świadom, że tem samem poprawi i polepszy jedną z chorych dotąd cegiełek budowy psychicznej świata, czem przyczyni się do utrwalenia ze zdrowych cegieł wzniesionego pałacu, porządku świata i harmonji życia ludzkości.

Dążność i praca sjonizmu rozwija się w dwu równoległych, nigdzie nie krzyżujących się, a raczej uzupełniających i wzmacniających się nawzajem kierunkach. Uzdrowienie narodu przez wzmacnianie i odpowiednie traktowanie jego godności i poczucia narodowego, oraz stworzenie samodzielnej wprawdzie, ale zdrowej, tradycją chorobliwą nie krępowanej, jednostki o wysokim poziomie etycznym i wielkiem poczuciu sprawiedliwości społecznej. Pełny sjonizm, neguje hypotezę, że tworzenie zdrowego pełnego narodu sprzeciwia się w czemkolwiek zaprowadzeniu i wszczepieniu pełnej sprawiedliwości i etyki socjalnej i towarzyskiej. Sjonizm wierzy, że równolegle z rozwojem poczucia narodowości i godności narodowej Żydów wytworzy się głębsze i czyste pojęcie sprawiedliwego ustroju społecznego, opartego na zdrowych stosunkach gospodarczych, sprawiedliwości i etycznym ustosunkowaniu się różnych warstw do siebie.

Dlatego mniej ważnem dla nas być może roztrząsanie kwestji, czy negatywne, czy pozytywne były przyczyny bezpośredniego powstania sjonizmu, jako ruchu i organizacji. Gdyż jakiekolwiek były te pobudki, które sjonizm, jako tendencję duszy żydowskiej i składową, kręgosłupową część jaźni żydowskiej wyzwoliły z więzienia ciemnego, oparami fanatyzmu i uczyniły zeń ruch, dążność do czynu, myśl przewodnia, dusza sjonizmu się nie zmieniła. A duszą sjonizmu pozostaje i jest powrót do ziemi, do gleby, a tem samem do pracy, do produktywnego, samodzielnego życia. Dążeniem przeto naszem jest, by wraz z przejściem do Palestyny nastąpiła i wytworzyła się metamorfoza psychiczna. Przed wejściem do Palestyny musi nastąpić wyjście z golusu. Na tysiącach cmentarzy żydowskich w golusie musi lec jeszcze jeden trup — ta niepewna, trwożna, niesamodzielna dusza żydostwa golusu, dusza ghetta, by się wyrodził Żyd.

Najzdrowszym dlatego dzieckiem, najprawdziwszem dzieckiem sjonizmu jest chalucyzm, prąd dążący w zupełnem tego słowa znaczeniu do przewartościowienia młodzieży żydowskiej a przez to do renesansu żydostwa. Najpełniejszym owocem na drzewie odrodzenia żydowskiego, najpiękniejszemi kwiaty otoczony był chalucyzm „skondenzowana wola żydowska, niepowstrzymana żądza duszy żydowskiej do pełnego żydowskiego jej wyżycia się praca w Palestynie.

A stworzył ten prąd, ten pęd wiary sjońskiej koronę pięknych przymiotów i dodatków, jak towarzyskość, serdeczność, szczerość, prostotę, wesołość, które zespół z hartem, powagą i głębokim entuzjazmem wieńczyły ten najpiękniejszy wykwit idei sjońskiej, a może najzdrowszy objaw życia społecznego (acz w miniaturze) dwudziestego wieku wogóle.

I dumna była matka sjonizmu ze swego szczerego, jej oddanego syna.

Ale oto syn się nieco zanadto od matki oddalił, nie słyszy jej głosu nakazującego, wołające go, nie stara się być jej pociechą, nie ułatwia jej starania się o pieczołowitość o niego. Koba ki się zakradły, zagnieździły wewnątrz owocu owoc spadł z drzewa, spadł na ziemię i gro zi rozkładem.

Coraz więcej chaluc staje się samodzielnym, oderwanym „ruchem", sam dla siebie. Coraz więcej staje się chaluc „organizacją" samą dla siebie, wewnątrz której walczą rozmaite wpływy (mocą ilości członków we wydziałach, centralach itd.), odłamy i partje sjonistyczne „Chaluc" staje się polem walki, terenem bezpłodnym, na którym każda grupa osobno swe oddziały formuje i szyki gotuje. I nie dziw, że dalekim on od tego wpływu, jaki kiedyś to czarujące słowo, brzmiące, jak muzyka odrodzenia dla ucha żydowskiego, wywierało na lud i naród nasz. W czasie gdy Erec nie jest w stanie (mniejsza z jakich powodów) na swem łonie wszystkich najbardziej jej potrzebnych synów pomieścić, muszą oni baczyć, by się od matki-rodzicielki nie odrywali i od pnia nie odłączyli.

Chalucom nie wolno zapomnieć, że jedynymi, których ideał jest związany z ich losem, jedynymi, których puls bije tem tętnem, co ich, są sjoniści. Nie mają więcej przyjaciół na świecie i w narodzie naszym.

A przyjaciół trzeba szanować.

Dr. R. Feldschuh.

—o o—

Obchód jubileuszu Keren Kajemeth w Londynie

Przemówienie Nahuma Sokołowa.

Londyn, (ŻAT) W związku z 25-leciem istnienia Żydowskiego Funduszu Narodowego odbyło się tutaj pod przewodnictwem prezesa org. sjonistycznej w Anglji p. Filipa Gedalli zebranie ludowe. Z wielkiem przemówieniem wystąpił Nahum Sokołow. Przeprowadzając analogję między epoką Makabeuszów a czasem obecnym, podkreślił mówca, że walka Makkabeuszów z najazdem greckim była walką dwóch światopoglądów. Była to walka nietylko religijna i narodowa, lecz również walka o odrodzenie moralne. Powstaniu Makkabeuszów mamy za wdzięczyć nietylko to, iż żydowstwo nie zaginęło, lecz również istnienie chrześcijaństwa i islamu. Sjoniści są współczesnymi Makabeuszami Powstanie Makabeuszów nie było czynem imperjalistycznym. Również sjonizm współczesny nikomu nie chce szkodzić. Żydzi dążą jedynie do samodzielnego życia, do rozwoju swoich intellektualnych właściwości. Jednym z orężów sjonistów w walce o lepsze jutro jest Keren Kajemeth. Palestyna, zakończył p. Sokołow, przeżywa obecnie kryzys ekonomiczny. Kryzys ten jednak minie, a odbudowa żydowskiej siedziby narodowej stanie się rzeczywistością, jeżeli wszyscy Żydzi opodatkują się na rzecz Keren Kajemeth na wykup ziemi Erec Isiael.

Zakończenie śledztwa w sprawie Schwarzbarta

Onegdaj przesłuchał sędzia śledczy ostatnich świadków w sprawie Schwarzbarta, a mianowicie świadków zawnioskowanych przez powództwo cywlne, a mających stwierdzić, iż Petlura nie był winnym pogromom ukraińskim. Zjawiły się tylko dwie osoby, a to były policjant w Proskurowie i niejaki Oczura, jednostka bliżej nieznana. Obaj oświadczyli, iż Petlura nie jest odpowiedzialnym za pogromy ukraińskie. Skonfrontowany z nimi Schwarzbart zaprzeczył stanowczo wszystkm ich twierdzeniom. Reszta zawezwanych na wniosek żony Petlury świadków, a w szczególności socjalista ukraiński Bezpallo i znany również socjalista Sławiński, który swego czasu pertraktował z Żabotyńskim, nie zjawili się na rozprawie, mimo należytego ich wezwania. Ponieważ w ten sposób przesłuchani zostali wszyscy świadkowie, przeto śledztwo uznane zostało za ukończone.

* * *

Nowo obrany prezydent „Ligi obrony praw człowieka", prof. Wiktor Basch, oświadczył w rozmowie z dziennikarzami, iż ma zupełne zaufanie do obrońcy Schwarzbarta, adw. Torresa, oraz że żywi niepłonną nadzieję, że Schwarzbart zostanie uwolniony. Prof. Basch wyraził przy tej sposobości niezadowolenie z powodu znanego oświadczenia Louis Marshalla, które może Schwarzbartowi przynieść szkodę.

Próby oskarżenia o mord rytualny w Dźwińsku

RYGA. (ŻAT.). Przed paru dniami w Dźwińsku zaszedł fakt, który wywołał wielkie zaniepokojenie wśród ludności żydowskiej.

Podczas gdy grupa Żydów czytała talmud w Beth Hamidraszu nagle wbiegła dozorczyni bóżnicy chrześcijanka, krzycząc w niebogłosy: „Gdzieście podziali moje dziecko! Oddajcie mi dziecko!"

Wszystkich ogarnęło przerażenie, gdyż Żydzi zrozumieli, czem grozi podobne oskarżenie i zabrali się do poszukiwania dziecka. Wreszcie znaleziono dziecko dozorczyni, które bawiło się u koleżanki. Ponieważ dozorczyni samej nigdy nie przyszłoby na myśl aby oskarżać Żydów o zabranie dziecka, należy przypuszczać, że działała tu jakaś tajemnicza ręka, której zależało na tem, aby oskarżyć Żydów o mord rytualny.

Spadek po Oskarze Straussie

New York, ŻAT. Jak stwierdzono, spadek po zmarłym w maju r.b. Oskarze Strausie wynosi 1,295.906 dolarów. Największą część spadku uzyskała jego małżonka oraz troje dzieci. Znaczne sumy zostały przeznaczone na cele dobroczynne.

Wielka bibljoteka zmarłego przekazana zostaje uniwersytetowi hebrajskiemu w Jerozolimie. Każdy ze spadkobierców może zatrzymać dla siebie nie więcej niż 100 książek pozostałe muszą być wysłaue do Jerozolimy.

Miljon dolarów dla seminarjum żydowskiego w Nowym Jorku

New York, ŻAT. Zmarły niedawno w wieku lat 77, w stanie bezżennym Louis Brosch zapisał w testamencie cały swój majątek wartości przeszło miljona dolnrów na rzecz żydowskiego seminarjum teologicznego w New Yorku. Pozatem 112.000 dolarów przeznaczył dla różnych osób i instytucyj.

Lekarze żydowscy w Warszawie

o uchwale warszawskiego Senatu Akademickiego w „sprawie trupów"

W związku z powziętą przez Senat Akademicki Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 17 listopada rb. uchwałą o niedopuszczaniu słuchaczów wyznania mojżeszowego do zajęć w zakładach anatomii opisowej, topograficznej i chirurgji operacyjnej dopóki społeczeństwo żydowskie nie zacznie dostarczać odpowiedniego „kontyngentu" zwłok żydowskich, lekarze żydowscy szpitali warszawskich wydali następujące oświadczenie:

Dzięki wytrwałej walce z przesądami mas żydowskich, które utrudniają dokonywanie sekcji, udało się lekarzom szpitalnym opór ten przełamać, i dzisiaj dokonywane są sekcje na trupach żydowskich w celach naukowych. Światlejsza część ludności żydowskiej jest przekonaną o niezbędności dokonywania tych oględzin przez wzgląd na dobro chorych i nauki lekarskiej.

Inną jest rzeczą sprawa odsyłania zwłok do prosektorjum dla zajęć studenckich. Tu kończy się rola lekarzy szpitalnych i ludności, decyduje ustawa obowiązująca.

Ustawy, jednak w tym przedmiocie, szpitalnictwo nasze nie posiada. Istnieje natomiast niedawno wydany okólnikowy przepis Wydziału Szpitalnictwa Magistratu m. stoł. Warszawy, zabraniający odsyłania zwłok do prosektorjum, o ile znajdzie się krewny zmarłego, domagający się wydania ciała. Przepis ten jest bardzo elastyczny i z jego niejasności korzystają skwapliwie nietylko prawdziwi lecz i rzekomi krewni, którzy bądź sami, bądź za pośrednictwem różnych urzędów i organizacyj zabierają zwłoki ze szpitala.

Koniecznością tedy jest wydanie, przez odnośne ministerstwa ustawy obowiązującej, któraby ściśle orzekła w takich przypadkach szpitale obowiązane są dostarczać zwłoki do prosektorjum uniwersyteckiego.

Słusznie też uchwalił Senat Akademicki Uniwersytetu Warszawskiego, by zwrócić się do Ministerstwa W. R. i O. P. z wnioskiem o ustawowe unormowanie obowiązku dostarczania zwłok osób wszelkich wyznan dla studjów uniwersyteckich. Natomiast niesłusznie tenże Senat ograniczył prawa słuchaczów wyznania mojżeszowego, zanim ustawa podobna wydana została.

Należy zwrócić uwagę i na to, że wysoka opłata, pobierana w szpitalach za leczenie, wpływa niewątpliwie na stałe zmniejszanie się liczby „ludzi bezdomnych i bezrodzinnych", leczących się w szpitalach. Pozatem im więcej powstaje instytucyj i organizacyj społecznych (związków zawodowych, Kas Chorych i pogrzebowych), opiekujących się chorymi i zmarłymi, tem trudniejsze staje się otrzymanie zwłok dla prosektorjum. „Głód prosektoryjny" w większym lub mniejszym stopniu istnieje w wielkich miastach, jednak władze uniwersyteckie dają sobie z nim radę.

Karą więc za winy nie popełnione jest zamykanie podwoi uczelni przed młodzieżą akademicką wyznania mojżeszowego za:

1) brak ustawy państwowej o dostarczaniu zwłok do prosektorjum przez szpitale,

2) zmniejszanie się wogóle tego materjału naukowego w ostatnich czasach, wreszcie za:

3) przesądy religijne pewnej warstwy społeczności do której ta młodzież należy.

Innemi słowy, uchwała Senatu Akademickiego czyni zależnem prawo studjowania medycyny przez Żydów od dostarczania odpowiedniej liczby zwłok żydowskich. Jestto rozporządzenie nie oparte na żadnym paragrafie ustawy niwersyteckiej lub państwowej i nie stosowane dotąd nigdzie i nigdy.

Ze smutkiem musimy stwierdzić, że Uchwała Senatu Akademickiego Uniwersytetu Warszawskiego osłania tendencję, godzącą we wzniosłe cele i zadania tej instytucji.

Wobec tego czujemy się w obowiązku zaprotestować przeciw wprowadzeniu w życie akademickie momentów, które młodzież akademicką dzielą, zamiast ją skupiać pod wspólnym sztandarem umiłowania nauki ojczystej i służenia jej dla dobra kraju.

Wiadomości z kraju

Kahał tarnowski uchwalił wpisać się do Złotej Księgi Z. F. N.

Nasz korespondent tarnowski donosi nam: Na odbytem w niedzielę 12 bm. posiedzeniu kahału zapadła uchwała, mocą której kahał tarnowski postanowił z okazji 25-letniego jubileuszu Z. F. N. przeznaczyć sumę 1000 zł. na rzecz wpisu do Złotej Księgi Keren Kajemeth Leisrael.

——o-§-o——

BŁP. DR. ALFRED TRAMMER. Z Tarnowa donosi nam nasz korespondent: W nocy z soboty na niedzielę zmarł lekarz tutejszy dr. Alfred Trammer w wieku 63 lat. Błp. dr. Trammer należał do najpopularniejszych osobistości naszego miasta. Jako pierwszorzędny i niezwykłą wziętością cieszący się lekarz, znany był nietylko w naszem mieście, ale i w całej prawie zachodniej Małopolsce. Odznaczał się przytem głęboką i gruntowną wiedzą nietylko w dziedzinie medycyny, ale i wiedzy ogólnej a w szczególności w judaistyce. Zmarły posiadał jedną z najbogatszych i najcenniejszych bibljotek judaistycznych w Małopolsce. Błp. dr. Trammer był gorącym i szczerym sympatykiem sjonizmu, choć w życiu partyjnem udziału nie brał. Zgon jego okrył żałobą całe żydostwo tarnowskie. Cześć Jego pamięci!

SAMBOR. (Kor. wł.). Z życia sjonistycznego. Życie sjonistyczne w naszem mieście bije obecnie żywszem tętnem. Akcja jubileuszowa na rzecz Keren Kajemeth rozwija się w całej pełni. Również praca na rzecz Keren Hajessod, na czele której stoi senator dr. Rotenstreich postępuje raźnie naprzód. Szkoła hebrajska rozwija się otatnio bardzo pomyślnie. Na wiasowo należy zaznaczyć, iż nie szkodzi jej wcale konkurencja założonej przez Bund szkoły jidyszystycznej. „Organizacja Brith Haszomer" urządziła onegdaj wieczór makabeuszowski, który zarówno pod względem moralnym jak i materjalnym udał się znakomicie. Wkońcu zaznaczyć należy iż istnieje także w naszem mieście związek sjonistów-rewizjonistów rozwijających żywą propagandę.

ZNANY PUBLICYSTA ŻYDOWSKI LEO KENIG, współpracownik szeregu pism żydowsko-angielskich i żydowsko- amerykańskich, przybył na kilka tygodni do Polski. W rozmowie z dziennikarzami warszawskimi przyznał p. Kenig, iż proponowana przezeń zmiana alfabetu hebr. na łaciński w pisowni żydowskiej napotkać musi na olbrzymie trudności, gdyż alfabet hebrajski jest organicznie związany z życiem żydowskiem. W dalszym ciągu rozmowy opowiedział p. Kenig, odnośnie do sprawy spoczynku niedzielnego, iż w Londynie można w niedzielę kupić wszystko, czego się tylko zapragnie i to nie tylko w dzielnicy żydowskiej, ale nawet w najwytworniejszych dzielnicach miasta.

ZJAZD ZWIĄZKÓW ŻYDOWSKICH ROBOTNIKÓW TKACKICH z całej Polski rozpoczął się onegdaj w Łodzi. Przybyli m. in. delegaci fabryki tałesów w Kołomyji i dwaj delegaci z Niemiec.

OGÓLNO POLSKI ZJAZD INSPEKTORÓW SZKOLNYCH rozpoczął się w niedzielę w Warszawie. przy udziale ponad 200 inspektorów szkolnych i wizytatorów. Obrady otworzył dłuższem przemówieniem wicepremjer Bartel.

IV MIĘDZYNAR. KONGRES MEDYCYNY I FARMACJI WOJSKOWEJ W WARSZAWIE. W końcu maja i w pierwszych dniach czerwca r. p. odbędzie się w Warszawie IV Międzynarodowy Kongres Medycyny i Farmacji Wojskowej. W Kongresie weźmie udział przeszło 40 państw. Spodziewane jest przybycie z zagranicy przeszło 3.000 uczestników. Jednocześnie z Kongresem urządzona będzie pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Międzynarodowa Wystawa Sanitarno-Hygieniczna.

POŁĄCZENIE TWA OBRONY PRZECIWGAZOWEJ Z LIGĄ OBRONY POWIETRZNEJ PAŃSTWA Dn 18 bm zostanie zwołane nadzwyczajne walne zgromadzenie T-wa Obrony Przeciwgazowej w sprawie przyłączenia tego T-wa jako sekcji do Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

WŁAŚCICIELE PIEKARŃ PRZECIWKO MECHANIZACJI WYPIEKU. W Warszawie odbył się w niedzielę trzeci zjazd chrześcijańskiego związku piekarzy z całej Polski. Początkowo mieli brać udział w zjeździe również piekarze żydowscy atoli związek żyd. w ostatniej chwili nie otrzymał zaproszena. wskutek czego odmówił udziału w zjeździe, a tylko jeden z kierowników związku żydowskiego uczestniczył w zjeździe jako obserwator. Piekarze żydowscy zwołają osobny zjazd do Warszawy. Wczorajszy zjazd piekarzy katolickich miał na celu zorganizowanie kontrakcji przeciwko zapoczątkowanej przez rząd i gminy samorządowe próbie wprowadzenia piekarń mechanicznych. Oczywiście iż w tym kierunku rozchodzą się interesy piekarzy i ludności konsumującej. Piekarze katoliccy urządzili w niedzielę demonstrację uliczną w Warszawie, dla poparcia swoich postulatów.

KONIEC STRAJKU NAFTOWEGO. W sobotę wieczorem zawarta została we Lwowie ugoda między robotnikami rafinerji naftowych a przemysłowcami. Obie strony zgodziły się na 8 proc. podwyżki co razem ze wskaźnikiem drożyźnianym daje 135 proc. zarazem uchwalono przerwać strajk i powrócić do pracy.

STRAJK W PRZEMYŚLE DRZEWNYM. Na obszarze Podkarpacia wybuchł strajk robotników zakładów drzewnych obejmując wszystkie tartaki Strajk ma charakter ekonomiczny, przyczem robotnicy domagają się utrzymania 8-godzinnego dnia pracy, 40 procentowej podwyżki płac, stosowania wskaźnika drożyźnianego, oraz zawarcia jednolitej umowy dla całego przemysłu drzewnego.

CHRZEŚNIAK PREZYDENTA MOŚCICKIEGO. W miejscowości Nowa Ameryka powiatu Chojnickiego p. Prezydent Rzeczypospolitej został zapisany w księgach metrycznych jako ojciec chrzestny dwunastego z rzędu syna rodziny Hoppe. Chrześniakowi p. Prezydent przesłał fotografję z własnoręcznym podpisem oraz 75 zł.

SAMOBÓJSTWO 69-LETNIEGO ORTODOKSYJNEGO ŻYDA. W Warszawie popełnił onegdaj samobójstwo przez rzucenie się z okna drugiego piętra 69-letni właściciel zakładu jubilerskiego Mojżesz Nachman Hirszowicz, znany w szerokich kołach kupiec i człowiek bardzo pobożny. Samobójstwo nastąpiło na tle choroby nerwowej, spowodowanej głównie przykrościami w związku z piastowaną przez zmarłego godnością głównego gabego jednej z bożnic warszawskich. Hirszowicz był człowiekiem nadzwyczaj uczciwym i ambitnym i nie mógł przeboleć niesłusznych zarzutów, jakie członkowie bóżnicy mu czynili, choć potem uroczyście go przeproszono.

WYROK W SPRAWIE BARTOSZEWICZA — W STYCZNIU. W Warszawie zakończył się po 2-miesięcznem trwaniu proces przeciw komandorowi Bartoszewiczowi i tow., oskarżonym o nadużycia w marynarce. Ze względu na olbrzymi materjał dowodowy sąd zapowiedział, że ogłoszenie wyroku z motywami nastąpi dopiero w styczniu 1927 r.

ECHA AFERY LINDE- BAU. Jutro, tj. we środę w warszawskim sądzie apelacyjnym rozpoczyna się sprawa Baua i Hryniewicza, oskarżonym wspólnie z nieżyjącym już Hubertem Lindem za nadużycia w PKO. Wyrokiem sądu okręgowego Bau skazany został na 2 l. i 6 m. więzienia a Hryniewicz na 1 rok więzienia. Prócz tego zasądzono od Baua i Hryniewicza powództwo w wysokości 19148 zł. i 25,940 zł. Od Lindego zasądzono powództwo w wysokości 1,421.508 zł.

WYROK W WIELKIM PROCESIE POLITYCZNYM W GRODNIE. W Grodnie zakończył się onegdaj proces przeciw 22 osobom oskarżonym o działalność antypaństwową. Wśród oskarżonych był jeden Żyd, Stammler, resztę stanowili Białorusini. Przy odczytaniu wyroku doszło do burzliwych scen, mianowicie oskarżeni wznosili okrzyki „precz z burżuazją" i śpiewali Międzynarodówkę. Przewodniczący zarządził wydalenie ich z sali rozpraw i odczytał wyrok w ich nieobecności. 12 oskarżonych zostało skazanych na karę więzienia od 6 do 2 lat. Stammler został skazany na 6 lat więzienia. 10 oskarżonych uwolniono od winy i kary.

DEMONSTRACJA ZA UWOLNIENIEM WIĘZNIÓW POLITYCZNYCH. W Wilnie odbyła się demonstracja, pozostająca w związku z głodówką więźniów politycznych na Antokolu. Demonstracji tej przewodzili posłowie z Hromady Białoruskiej. Przeciwko przeciągającemu ulicami miasta pochodowi demonstrantów, domagających się uwolnienia więźniów politycznych, wystąpili przechodnie. Doszło do starcia, które zlikwidowała policja, aresztując około 20-tu demonstrantów.

BIJĄ CZY NIE BIJĄ? Podczas procesu przeciwko 22 oskarżonym o przynależność do partji komunistycznej w Siedlcach, zarzuciła jedna z oskarżonych Marjem Szumak, że na policji ją katowano. „Czyż tak nie było, panie komisarzu?" — zawołała Szumakówna w stronę komisarza policji. Przedstawiciele policji nie zaprzeczyli słowom Szumakównej.

NA DWORCU WILEŃSKIM W WARSZAWIE odkryto wielkie nadużycia na tle niesumiennego stosowania taryfy towarowej. Wczoraj odbyła się rewi-

zja, przyczem okazało się że w całym szeregu wypadków kupcy przesyłali inne towary aniżeli wymienione w deklaracji przewozowej, ażeby w ten sposób zaoszczędzić na różnicy taryfy. Aresztowano kilku urzędników którzy brali udział w nadużyciach. Dalsze śledztwo w toku.

GROŹNY POŻAR wybuchł wczoraj w nocy w gmachu politechniki warszawskiej. Musiano wyrąbać część dachu na jednym z budynków. Dopiero o godz. 4 nad ranem pożar ugaszono. Straty dotychczas nieustalone.

Dział sportowy

Wyniki fotbalowe z kraju i zagranicy. Różne wiadomości.

WARSZAWA. Skra—Marymont 2:2. Ostateczna rozgrywka o mistrzostwo klubów robotniczych. Remis wystarczyło, by zapewnić pierwsze miejsce Skrze.

GÓRNY ŚLĄSK. I. F. C.—Orzeł (Wełnowiec) 16:0, Policyjny KS—Slavia (Ruda) 5:2. Diana—Pogoń 4:3. Amatorski K. S.—Naprzód (Lipiny) 3:8.

* * *

WIEDEŃ. Hakoah—Wac 5:2. Austrja—Rapid 3:3. Bac—Rudolfshügel 5:1. Wacker—Slovan 2:1. Sportklub—Simmering 3:3. Admira—Fac 4:2.

Match hockeyowy Wiener Eislaufverein—Sparta (Praga) 2:0.

BUDAPESZT. Ujpesti—„33" 4:2.

PRAGA. Slavia—Vienna 2:1. Sparta—Viktorja Žižkov 3:1. DFC—Meteor VIII 6:1. Cafk—Liben 7:4. Teplitzer F. K.—Kladno 8:3.

* * *

REPREZENTACJA SZWAJCARJI, która w niedzielę spotkała się w Monachjum z teamem niemieckim wystąpiła w nast. składzie: Pulver, Ranseyer, De Weck Gever, v. Arx, Nenunschwandner, Tschirren, Weiler, Brand, Poretti Fink. Niemcy: Ertl, Beier, Kutterer, Geiger, Köhler, Schmidt, Schermn, Hochgesang, Harder, Wolpers Hofmann.

FIŃSKI ZWIĄZEK urządza z okazji mającego się odbyć w czerwcu kongresu fotbalowego w Helsingforsie, turniej fotbalowy miast europejskich. Jak donosi prasa sportowa fińska odeszły już zaproszenia do Wiednia, Pragi, Budapesztu, Berlina, Kopenhagi, Oslo, Rewalu Sztokholmu i Helsingforsu. Turniej odbyłby się w czasie od 1—5 czerwca 1927. Ciekawem jest, że fiński związek nie zaprosił żadnego miasta polskiego, mimo, że pomiędzy związkiem polskim a fińskim panują wzorowe stosunki przyjacielskie.

KRÓL RUMUŃSKI ustanowił puhar dla rozgrywek pomiędzy reprezentacjami Jugosławji i Rumunji.

POWROTNA FALA. Niezbyt dobrze dzieje się przecież emigrantom fotbalowym w Ameryce. Nie minął jeszcze dłuższy okres od rozpoczęcia wędrówki, a już pierwszy reemigrant znalazł się z powrotem na kontynencie. Jest nim znany i u nas gracz węgierskiego Vivo, Haar, który z powodu zbyt słabej budowy fizycznej nie mógł otrzymać definitywnego kontraktu w miejsce którego wręczono mu bilet powrotny do Europy.

REPREZENTACJA WĘGIER przeciw Hiszpanji została po wielkich trudach wreszcie definitywnie zestawioną w nast. sposób. W Madrycie wystąpią Węgrzy w składzie: Beneda, Vogl II, Vogl III, Borsanyi, Kleber. Obitz, Braun, Molnar, Holcbauer, Opata, Kohut. Jako rezerwa jedzie Kropaczek i Dudas. W Vigo natomiast ulegnie drużyna węgierska pewnym zmianom, gdyż Hungaria i Sabaria wyjeżdżają na tournee po Hiszpanji i muszą wycofać swych graczy z reprezentacji. Zastąpią ich natomiast inni gracze. W bramce wystąpi Weinhardt (Steinmanger) obrona pozostaje bez zmiany, pomoc Borsanyj. Bukovi, Obitz, atak pozostaje bez zmiany. W razie gdyby Braun nie mógł wystąpić, zastąpi go nowa gwiazda węgierska Fröhlich z II klasowego klubu K. A. C. Hiszpanie natomiast ustalili już jedną drużynę i ogłosili nazwiska swych wypróbowanych w bojach międzypaństwowych sił: Zamora Vallana, Passarin, Matias, Gamborena, Mauricia, Samitier, Errazquin, Carmelo Sagi Barba.

SP. V. FUERTH pokonał Barcelonę 1:0. Rewanżowe natomiast spotkanie zakończyło się remisowo 3:3.

AMATORSKA REPREZENTACJA CZECH gra 25. bm. w Paryżu przeciw Club Francaise.

ADMIRA wiedeńska urządza zimowe tournee po Hiszpanji, Francji i Szwajcarji.

BOSI FOTBALIŚCI. Drużyna fotbalowa Kalkutta—Wanderers, złożona z rodowitych Indjan z Indji angielskich, rozegrała zawody fotbalowe przeciw „Herkulesowi" mistrzowi Jawy. Ku zdumieniu 20 [illegible] widzów grali Indjanie boso i ulegli nieznacznie [illegible]cowej drużynie 2:1. Charakterystycznem dla [illegible] miejscowych jest to, że natychmiast po zawo[illegible] molowali zebrani widzowie trybunę, kasę i w[illegible] urządzenia na boisku.

DWANAŚCIE PAŃSTW UZNAŁO ZAWODOSTWO W FOTBALU. Są to: Anglja, Szkocja, Irlandja Wales Wolne państwo iryjskie Austrja, Węgry, Włochy Hiszpanja, Ameryka, Argentyna. Obecnie oczekuje się jako 13 Polskę.

CZESI wystawiają nast. drużynę przeciw Belgji: Planicka, Perner, Steiner, Kolenaty, Kada, Cipera, Podhrasil, Swoboda Bejbel Puo, Kratochwil.

* * *

POLSKA DRUŻYNA HOCKEYOWA, która w roku ubiegłym dzielnie spisała się w St. Moritz weźmie udział w zawodach o mistrzostwo Europy we Wiedniu, jakoteż w Paryżu o puhar Potina, jak również w zawodach o puhar Semeringu i przeciw reprezentacji Czech w Pradze.

REPREZENTACJA HOCKEYOWA PARYŻA rozegrała zawody z reprezentacją Antwerpji 1:1.

DAVOS jest centrum sportów zimowych. Program tegoroczny jest też bardzo obfity i obejmuje nast. spotkania: Oxfordu, Londynu, Cambridge, Berlina, Monachjum, Norymbergji i Davos. Na zakończenie sezonu odbędą się rozgrywki o szampjonat Szwajcarji.

Z OLIMPJADY.

Międzynarodowy komitet olimpijski rozpisał do wszystkich państw konkurs na ustanowienie medalu olimpijskiego. Konkurs ten rozpada się na dwie części. Pierwszą część urządzi każdy państwowy komitet olimpijski wewnątrz kraju, drugą zaś pomiędzy zwycięzcami konkursów państwowych urządzi międzynarodowy komitet igrzysk olimpijskich.

RZĄD WŁOSKI preliminował na pokrycie kosztów ekspedycji olimpijskiej tymczasowo 2,000.000 lirów,

OLIMPJADĘ AKADEMICKĄ urządza niemiecki urząd szkół wyższych dla ćwiczeń sportowych w r. 1927. Zawody odbędą się przy uniwersytecie w Królewcu w czasie pomiędzy 22—24 lipca i obejmą wszystkie gałęzie sportów. Olimpjada akademicka sportów zimowych odbędzie się przy uniwersytecie w Fryburgu już w czasie między 24—26 lutym p. r.

* * *

Z SEKCJI CYKLISTÓW I MOTORZYSTÓW „MAKKABI". Onegdaj odbyło się Walne Zebranie sekcji Cyklistów i Motorzystów „Makkabi". Kierownik Sekcji p. Aleksander Choczner, przedstawił pracę w okresie sprawozdawczym. Sekcja liczy obecnie około 40 jeźdźców, którzy barw klubu bronili z powodzeniem na licznych i silnie obsadzonych wyścigach szosowych w Krakowie, Tarnowie, Białej, Kętach, Żywcu, Trzebini i w Wieliczce, oraz na torach w Krakowie i Częstochowie, zdobywając w okresie sprawozdawczym łącznie 34 pierwszych, [illegible] drugich i 19 trzecich nagród. Doroczny wyścig górski Kraków—Zakopane uznany przez Z. P. T. K. jako polska impreza klasyczna, zgromadził na starcie elitę polskich szosowców.

Na polu organizacyjnym, prócz własnego rozwoju współdziałała sekcja wydatnie w organizowaniu żydowskich placówek kolarskich w Bochni, Kielcach, Radomiu i Lwowie.

Wybory na rok 1926/27 dały następujący wynik: Kierownikiem sekcji został wybrany po raz piąty z rzędu p. Aleksander Choczner, zastępcami pp. Baumgast i Mandel, skarbnikiem p. Teufel, Kapitanem jazdy p. Frühs sen. Sekretarjat objął p. Graeschler.

Posiedzenia kierownictwa odbywają się co środę o godz. 8 wiecz. w lokalu klubowym przy ul. św. Gertrudy 8.

Treningi zimowe na walcach rozpoczynają się w najbliższych dniach w sali gimnastycznej Gimnazjum Żydowskiego. O terminie zawiadomi kierownictwo osobno.

WALNE ZEBRANIE K. O. Z. P. Onegdaj odbyło się Walne zebranie Krakowskiego Okręgowego Związku Pływackiego, na którem po części sprawozdawczej wybrano nowy zarząd z p. inż. Popperem jako prezesem, p. dr. Osiekiem jako wiceprezesem i p. S. Faecherem jako kapitanem związkowym na czele.

WALNE ZEBRANIE ŻKS. MAKKABI. Walne Zebranie członków ŻKS. Makkabi odbędzie się w niedzielę 19. bm. o godz. 3 popoł w głównej sali Kahału. Zalegający z wkładkami zechcą zgłosić się do lokalu klubu przy ulicy Gertrudy 8. (codziennie między 8 a 9 wieczór), celem wyrównania tychże i uzyskania prawa głosowania na Walnem Zebraniu.

Elektryczna gospodyni

Sprawa służby domowej jest zagadnieniem socjalnem pierwszorzędnej wagi. Europa, nawet jej zachód, mało posunęła się dotychczas w kierunku reformy gospodarstwa domowego, Ameryka, natomiast, w pierwszym zaś rzędzie Kanada, już nie zreformowała, lecz wprost zrewolucjonizowała je przez wprowadzenie do wszystkich nieomal jego działów siły elektrycznej redukującej do zera nieledwie pracę ręczną. Dzięki temu gospodyni kanadyjska ze wszystkich sfer społecznych obchodzi się bez służby domowej.

Kompletne „gospodarstwo elektryczne" jest w Kanadzie faktem dokonanym i jaknajszerzej rozpowszechnionym. Stanowi ono naturalny wynik nowej i wciąż potęgującej się sieci linij transmisowych, zasilanych przez potężne elektrownie kanadyjskie. Gospodynie nasze, dla których doniosła ta reforma jest muzyką przyszłości, z zainteresowaniem niewątpliwie zapoznają się z inwentarzem elektrycznego gospodarstwa z za Oceanu.

W domu kanadyjskim znajdujemy na każdym kroku tego niemego służącego. W salonie: elektryczny kominek, elektryczne lampy, no i elektryczne radjo. W jadalni — elektryczna maszynka do robienia kawy, herbaty, gotowania jajek itp. Na bocznym kredensie elektryczny aparat do grzania talerzy i półmisków. W sypialni: elektryczny piecyk, elektryczne ogrzewacze do wody gorącej, elektryczne aparaty do mycia i suszenia włosów, elektryczne karbówki i wibratury do masażu. W pokoju kąpielowym: wanny ogrzewane elektrycznością, elektryczne aparaty do golenia, elektryczne prysznice, ogrzewacze i osuszacze ręczników i prześcieradeł.

Głównem wszakże nieomal bezpodzielnem królestwie elektryczności jest kuchnia: manekin elektryczny odbiera i kraje jarzyny, kręci maszynkę do lodów, ubija białka na pianę, wygniata i wałkuje ciasto, sieka mięso, nadziewa pasztety, zasila, reguluje i kontroluje ciepło pieca do gotowania zapomocą zegara, który gospodyni domu musi tylko umieć nastawić. Poza tem jedynym jej w kuchni zadaniem jest rozmieszczenie ingrjediencji, z których składa się posiłek: mięso w jednej przedziałce, jarzyny w innej, składniki deseru jeszcze w innej. Po nastawieniu wskazówek elektrycznego zegara tak, aby prąd działał w każdej przedziałce we właściwym czasie, nasileniu i kierunku, może pani domu wyjść, wprawiony bowiem przez nią w ruch manekin elektryczny dokona reszty pracy bez obawy przeinaczenia dyspozycji, przesolenia potraw a nadewszystko tłuczenia talerzy i garnków. O dokładnie oznaczonej porze każda poszczególna część obiadu czy kolacji zaczyna się gotować, piec czy smażyć, a z chwilą, gdy jest gotowa, prąd nastawiony na czas automatycznie się wyłącza.

Tak wygląda kompletne gospodarstwo elektryczne, w którem nie potrzeba, jak widać z powyższego ani kucharki, ani służącej, której czynności spełniają elektryczne zamiatacze, odkurzacze, froterzy elektryczni i zmywacze szyb, ani praczki, którą zastępuje elektryczna maszyna do prania, połączona z elektrycznym maglem i prasowaczem, nawet pracę niańki ułatwia elektryczny kołysacz i elektryczny aparat do sterylisowania mleka dla niemowląt.

Funkcjonująca tam już od roku z górą Liga Służby Elektrycznej (Electric Serwice Leageu) energicznie szerzy propagande korzyści, jakie daje użytkowanie w gospodarstwie domowem siły prądu. Opracowała też Liga specjalne tablice kosztorysowe, wykazujące ceny instalacji oraz koszt zużycia prądu aby w ten sposób przekonać poglądowo, jak wielką daje to oszczędność w porównaniu z dotychczasowym systemem gospodarczym, w Ameryce zresztą, wobec braku służby, zupełnie uniemożliwionym. To samo zdaje się czekać w krótce Europę, i tu więc czas pomyśleć o gruntownej reformie.

Fundusz imienia bł. p. Róży Rockowej

Dr Ripp z siostrą 50 zł. Tallerowie Hermanowie 50 zł Steinbergowie Joachimowie 50 zł, Margulies Lazar 50 zł. Gotliebowie Zygmuntowie 10 zł, Reifeisowie Arnoldowie 20 zł Inż. Silberfeld Aleksandrowie 25 zł, Klasa II. B. Gimn. Żyd 15 zł. Międzynarod. Tow. eksport. Schenker i Ska 50 zł. Dr Blankstein Felicja 20 zł. Neumark Dawid 20 zł. Dyr. Lilienthal 63 zł, Grünwald Roman 100 zł, Goldwasser Emil 50 zł, Schlossowa Erna 10 zł Langrock Gesalie 30 zł Peisnerowie Józefowie 50 zł, Szererowie Adolfowie 20 zł.

KRONIKA

Wschód słońca	Grudzień	Zachód słońca
6 m. 68	14 Wtorek 8 Tebet 5687	15 m. 25

— W ROCZNICĘ TRAGICZNEGO ZGONU Sp. GABRJELA NARUTOWICZA, pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przypadającą we czwartek 16 bm., odbędzie się w Krakowie i w całej Polsce uroczysty obchód. W Krakowie powołany został do życia szerszy komitet dla przygotowania programu obchodu. W skład komitetu wchodzą przedstawiciele władz oraz instytucyj. Przewodnictwo objął prezydent miasta inż. Rolle.

Program obchodu jest następujący: O godz. 9 rano odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne w katedrze na Wawelu, a o godz. 20 urządzona będzie staraniem obywatelskiego komitetu uroczysta akademja w sali Starego Teatru.

Do wzięcia udziału w nabożeństwie i akademji zaprasza wojewoda krakowski wszystkich naczelników urzędów państwowych i samorządowych wraz z całym personalem urzędniczym oraz przedstawicieli stowarzyszeń i organizacji społecznych i zawodowych.

— PROMOCJA. Pan Ludwik Broder, rodem z Krakowa, otrzymał w dniu wczorajszym na Uniwersytecie Jagiellońskim tytuł doktora filozofji.

— POSIEDZENIE RADY CENTRALNEJ ORG. SJON. odbędzie się dzisiaj we wtorek 14 bm. o godzinie 8 wieczór w lokalu Stradom 15.

— POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ. We czwartek, dnia 16 bm. o godzinie 6 popołudniu odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej w sali konferencyjnej magistratu na I. p., a nie jak dotychczas, w sali Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń. Na życzenie szeregu radców, by posiedzenia Rady odbywały się w magistracie prezydent m. wydał polecenie budownictwu miejskiemu przygotowania sali konferencyjnej na posiedzenia Rady miejskiej. Po odbytem doświadczeniu i zorjentowaniu się, czy posiedzenia te w magistracie odbywać się mogą, — Prezydent miasta zadecyduje sprawę stałego odbywania posiedzeń Rady w magistracie.

Porządek dzienny czwartkowego posiedzenia Rady miejskiej obejmuje szereg spraw gruntowych, regulacyjnych, dodatek do pensyj urzędnikom i służby miejskiej, wybór członków do komisji szacunkowej podatku dochodowego, taryfę opłat gminnych od podań wnoszonych do magistratu i inne. k

— 60 CZŁONKÓW „OBOZU WIELKIEJ POLSKI". W niedzielę odbyło się w sali Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń przy ul. Basztowej inauguracyjne zebranie „Obozu Wielkiej Polski", zwołane przez „oboźnego" krakowskiego okręgu prof. U. J. Folkierskiego. W zebraniu wzięli udział m. in. „oboźny na południowo zachodnią Polskę" gen. Stanisław Haller, Karol Hubert Rostworowski, prezes polskiego związku kolejowców radca Nycz, prezes „Sokoła" p. Mokrzycki, oraz kilku profesorów uniwersytetu. Rezultatem pierwszego zebrania „Obozu" było wstąpienie do nowej partji Dmowskiego aż 60 osób.

Również w niedzielę obradował w Krakowie zjazd wojewódzki stronnictwa chrześcijańsko demokratycznego. Przyjęte rezolucje pokrywają się ze znanem stanowiskiem tego stronnictwa co do „twórczej opozycji wobec rządu, oraz negatywnego stosunku do „Obozu Wielkiej Polski". Zjazd polecił zarządowi partji konytnuowanie pertraktacyj z Katol. Stow. Lu dowem celem ostatecznego obopólnego zbliżenia.

— SPĘD I CENY BYDŁA. Na targi od 4 do 10 bm. spędzono buhaji 119, wołów 208, krów 179, jałówke 106, cieląt 384 kóz i baranów 3, nierogacizny 880 razem 1879 zwierząt. Płacono za jeden kilogram żywej wagi: buhaje od 1.10 do 1.42 zł, woły 1 do 1.38 zł, krowy 71 gr do 1.45 zł. jałownik 1.05 do 1.46 zł, cielęta 1.25 do 2.10 zł. nierogaciznę 2.30 do 2.70 zł, bitej wagi nierogaciznę 2.67 do 3.33 zł. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumcję miejscową 1756 sztuk, na konsumcję innych gmin kraju 81 sztuk. Pozostało niesprzedanego bydła 14, nierogacizny 28 sztuk.

Spęd zwierząt nieco mniejszy niż poprzedniego tygodnia. Jakość bydła, cieląt i trzody średniej wartości rzeźnej. Utrzymały się ceny z poprzedniego tygodnia. Popyt z powodu okresu przedświątecznego ożywiony.

— KONTROLA DOROŻEK SAMOCHODOWYCH Wczoraj przedpołudniem organa policji i województwa przeprowadziły kontrolę taksometrów dorożek samochodowych. Na rogu ul. Karmelickiej i Dunajewskiego zatrzymano około 150 dorożek samochodowych i sprawdzono funkcjonowanie zegarów, służących do obliczania należytości za jazdę.

— SKRZYNKI NA POPIÓŁ I ŚMIECI, nabywane przez właścicieli realności, muszą odpowiadać ściśle typowi, ustalonemu przez magistrat. Skrzynki nie dostosowane do systemu wozów automobilowych przeznaczonych do odwozu popiołu i śmieci domowych nie będą odebrane przez magistrat i temsamem staną się bezużyteczne tak, że właściciele realności zmuszeni będą nabywać nowe skrzynki, względnie już zakupione skrzynki przerabiać. Leży zatem w interesie właściciela realności, aby ściśle przestrzegali przy nabywaniu skrzynek typu skrzynki, ustanowionego przez magistrat. Model skrzynki na popiół znajduje się w Zakładzie czyszczenia miasta ul. Poselska l. 8, parter.

— WISŁA ZNISZCZYŁA BUDOWĘ FILARÓW IV-GO MOSTU. Wskutek silnego naporu wody wezbranej na Wiśle połamały się zapory w tak zwanych wieńcach przy budowie filarów pod IV. most u wylotu ul. Krakowskiej. Woda zniszczyła dotychczasową pracę, a kierownictwo budowy mostu poniosło znaczną szkodę materjalną. — Wypadek ten wpłynie na opóźnienie wykończenia budowy filarów.

— NIEUDAŁE WŁAMANIE DO SKLEPU. Dnia 12 bm. o godz. 22 usiłował się włamać do sklepu Władysława Czarneka przy ul. Długiej l. 11 nieznany sprawca, który urwał kłódkę od drzwi prowadzących do sklepu w sieni. Ponieważ jednak drzwi były ubezpieczone, przeto sprawca tam nie dostał się lecz włamał się do mieszkania służby sklepowej, z którego skradł ubranie i bieliznę wartości 250 zł.

— AMATORKA JAJ. Abraham Englender, kupiec przy ul. Sokolskiej l. 7 w Podgórzu, zgłosił do policji, że od dłuższego czasu ginęły mu ze składu jaja. Dotychczas skradziono mu około 70 skrzyń jaj wartości 18.000 zł. Dnia 11 bm. przytrzymał posterunkowy policji Julję Panko (lat 31) robotnicę w chwili, gdy ta niosła koszyk ze 145 jajami, które jak się okazało, pochodziły z kradzieży na szkodę Englendera.

— KIESZONKOWIEC. Dnia 12 bm. przytrzymano Nakielskiego Michała (lat 39) zam. przy ulicy Grzegórzeckiej l. 6 pod zarzutem kradzieży portfelu z kwotą 40 zł na szkodę Kozioła Jana.

— CZYJEFUTRO? Organa policji zakwestjonowały spód futrzany z piżmaków z kołnierzem futrzanym, pochodzący prawdopodobnie z futra, jakie noszą ortodoksi w sobotę. Właściciel futra może zgłosić się po odbiór w urzędzie policyjnym.

— ZAMACH SAMOBÓJCZY. Wczoraj popołudniu wezwano pogotowie ratunkowe na ul. Pasterską, gdzie 18-letnia Helena D. wypiła większą ilość jodyny w zamiarze samobójczym. Lekarz pogotowia przewiózł desperatkę do szpitala. Powodem zamachu samobójczego była niechęć do życia.

— POŻAR. Wczoraj w domu pod l. 8 przy ul. Pędzichów w jednem z mieszkań na I piętrze, zapaliła się podłoga od pieca. Straż pożarna ogień ugasiła.

— WŁAMANO SIĘ DO KIOSKU przy ulicy Parkowej, z którego skradziono wyroby cukiernicze i tytoń wartości 100 zł.

— NA POSIEDZENIU KOMITETU ZABAWOWEGO pań urządzających dancing na rzecz Ż. F. N., uchwalono celem urozmaicenia zabawy cały szereg niespodzianek. Przygrywać będą dwie orkiestry, jedna na sali tanecz nej, druga w sali bufetowej. Osoby, które nie otrzymały zaproszenia na dancing, zechcą się zgłosić do biura Ż. F. N. Stradom 15 I. p.

— WYSTAWA „GWIAZDKOWA" W „DOMU ARTYSTÓW" Plac św. Ducha 1. Jedyna sposobność nabycia tanich i pięknych upominków na gwiazdkę.

— RYSUNKI WIECZOROWE ZBIOROWE W „DOMU ARTYSTÓW", Plac św. Ducha 1. Codziennie od godziny 6—8 wieczorem. Wstęp 50 gr., abonament miesięczny 8 zł.

Z sali sądowej.

ECHA KRWAWEGO ZAJŚCIA NA ULICY RAKOWICKIEJ.

Wczoraj zakończyła się w krakowskim sądzie okręgowym karnym odraczana kilkakrotnie rozprawa przeciw Antoniemu Michnie (lat 38), podmajstrzemu murarskiemu, oskarżonemu o zbrodnię ciężkiego uszkodzenia ciała, dokonaną na wywiadowcy Madeju, podczas pełnienia przez tegoż funkcji urzędowych, a mianowicie doprowadzania bandyty Dzierżyńskiego do aresztu. Michno tłumaczył się, że wyrwał Madejowi rewolwer, gdyż przypuszczał, że jest on niepoczytalny, a nie wiedział, że ma do czynienia z wywiadowcą, prowadzącym bandytę. W czasie szamotania się rewolwer wystrzelił, raniąc Madeja. Trybunał przesłuchał kilkunastu świadków zajścia na ul. Rakowickiej, przeważnie żołnierzy z pobliskich koszar im. Bema. O godzinie 1szej w południe zapadł wyrok, skazujący Michnę za występek z par. 335 u. k. na 6 tygodni aresztu, umorzonego aresztem śledczym. W motywach wyroku zaznaczył przewodniczący, że trybunał przyjął zgodnie z tłumaczeniem się oskarżonego działanie bez zamiaru zbrodniczego.

Prewodniczył sso. Dr Lizak, wotowali sso. Dr Tomaszewski i sso. Sośnicki, oskarżał prok. Miller, bronił adw. Dr Wozniakowski, poszkodowanego Madeja zastępował adw. Dr Zakrzewski.

Wesoły kącik

RÓŻNICA.

— Czy masz różnicę między Demostenesem a kobietą?

— Nie.

— Demostenes kładł kamienie do ust, aby mówić. Kobiecie wkłada się kamienie na palce, aby milczała.

W KŁOPOCIE.

— W notatniku znajduję zapisek Lu z 5-ką, i jestem całkowicie zmiażdżony.

— Ależ dlaczego?

— Bo nie wiem: czy jestem Ludwikowi dłużnym 5 złotych czy też Lu ma 5-go urodziny, czy wreszcie jest to liczba anonsu małżeńskiego, na który mam się jutro zgłosić.

KĄPIEL.

Mayer jest chory i idzie do lekarza.

— Czy nigdy nie przychodzi panu ochota wykąpać się? — pyta lekarz kończąc badanie.

— Owszem, owszem Ale potrafię się opanować.

Z teatru, literatury i sztuki

— Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Dziś we wtorek i jutro we środę tragedja Tollera „Hinkemann“, która zdobyła olbrzymi sukces na dotychczasowych przedstawieniach. Przedsprzedaż biletów już się rozpoczęła. Na dzisiejsze i jutrzejsze przedstawienie ważne są zniżki. We czwartek Rewja artystyczna na dochód „Ochronki dla najbiedniejszych dzieci żyd.“ przy ul. Mostowej 2. W sobotę premjera znanej a w Polsce dotąd niegranej sztuki Maksa Nordaua pt. „Dr Kohn“. Premjera ta powtórzona będzie w poniedziałek dnia 20 bm. jako uroczyste przedstawienie jubileuszowe „Karen Ka jemet L'jisrael“.

— „DR KOHN“, MAKSA NORDAUA. Jak nas informują z teatru żydowskiego, odbywają się codziennie próby ze sztuki Mr Nordaua pt. „Doktor Kohn“. Artyści dokładają wszelkich starań aby rzecz ta, która w Polsce po raz pierwszy będzie wystawiona wypadła jak najlepiej. Próbami kieruje osobiście reżyser p. Turkow. Dramat będzie wystawiony po raz pierwszy w poniedziałek 20 bm., a czysty dochód przeznaczony jest na Żyd. Fund. Narodowy.

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI (Bocheńska 7)
(pocz. o godz. 8 wiecz.)
Wtorek: „Hinkemann“.
Środa: „Hinkemann“.

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)
Wtorek „Akropolis“.
Środa: „Proboszcz wśród bogaczy“ (popularne).

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI“.
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)
Wtorek: „Adieu Mimi“.
Środa: „Adieu Mimi“.

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH
BAGATELA: „Na strunach zmysłów“ (Lya de Putti).
NOWOŚCI: „Męczennica zmysłów“
PROMIEŃ: „Scaramouche“.
REDUTA: „Lekkomyślna dziewczyna“
SZTUKA: „Faust“.
UCIECHA: „Współczesna Ewa“ (Henny Porten).

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE

DZIAŁALNOŚĆ KEREN HAJESSODU NA DALEKIM WSCHODZIE. Znany działacz sjonistyczny Dr Aleksander Goldstein wyjechał z ramienia głównego biura Keren Hajessodu na dłuższą podróż na Dalekim Wschodzie aby tam poprowadzić akcję na rzecz Keren Hajessodu. Dr Goldsztein odwiedzi następujące kraje: Australję Nową Zelandję Indje, Singapore, Japonję oraz Chiny.

ŻYD — KONSULEM CZECHOSŁOWACKIM W WINNIPEG. P. Maks Steinkopf, jeden z kierowników gminy żydowskiej w Winnipeg, został mianowany generalnym konsulem Czechosłowacji. P. Steinkopf urodził się w Pradze, zaś później wyemigrował wraz z rodzicami do Kanady. P. Steinkopf jest czynnym we wielu instytucjach filantropijnych oraz w loży Bnei Brith.

POPIERSIE AB. KAHANA W WASZYNGTOŃSKIEM MUZEUM NARODOWEM. W Muzeum Narodowem w Waszyngtonie umieszczone zostało popiersie Abrahama Kahana, redaktora „Forwardu“. Popiersie to jest dłuta słynnego rzeźbiarza żydowskiego Mozesa Weiner Duckora.

Lista Nr. 29

Funduszu Łańcuchowego

na rzecz Żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Datki składać należy na konto PKO 406.365).

I. Koło Obywatelskie składa 150 Zł.

II. Prof. Dr. Rafał Taubenschlag składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Prof. Dra Adolfa Becka we Lwowie, 2) Prof. Dra Leona Sternbacha, 3) Prof. Dra Maurycego Allerhanda we Lwowie, 4) Prof. Dra Mojżesza Schorra w Warszawie, 5) Dra Jerzego Trammera, 6) Dra Adolfa Grossa, 7) Dra Ignacego Landaua IV. sen. 8) Dra Natana Oberländera.

III. Jakób Grünberg i Herman Tafler składają 50 Zł i wzywają o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Menaschego Tignera, 2) Samuela Pignera, 3) Mozesa Wandera.

IV. Eugenjusz Schweber składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty Dyr. Robinsohna. —— — ŁLŁ ŁLCCC

V. Isidor J. Judd składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Maurycego Adera, 2) Dra Henryka Bermanna.

VI. Towarzystwo Techn.-Handl. „ESPER“. z Katowic składa 50 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Firmę „Autobedarf“ w Katowicach 2) Międzynarodowy Bank Handlowy w Katowicach 3) N. Bettera w Katowicach; 4) Grünpetera w Katowicach.

VII. Izak Sternberg z Jordanowa składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Gminę Izraelicką w Jordanowie, 2) Dra Samuela Pacanowera w Jordanowie, 3) Leopolda Goldmanna w Rabce; 4) Dawida i Leona Frischów; 5) Izraela Munka w Jordanowie; 6) Izaka Schachnera w Jordanowie; 7) Henryka St[illegible]aera w Rabce. 8) Firmę Br[illegible]nka S. A. Lwów

VIII. Firma Frenkel i Karmel składa 50 Zł.

IX. Danjel Sonnenschein składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Henryka Landaua, 2) Izaaka Wiklera, 3) Firmę Nachhauser i Mond, 4) Ludwika Kreislera.

X. Dr. Samuel Spann w Tarnowie składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Izr. Gminę Wyznaniową w Tarnowie, 2) Izr. Gminę Wyznaniową w Rzeszowie, 3) Izr. Gm. Wyznaniową w Nowym Sączu.

XI. Inż. Herman Fingerhut składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Daw. Jurkowicza w Zawierciu, 2) Inż. M. Leuchtera w Tarnowie.

XII. Dr. Chotiner z Kielc składa 25 Zł.

XIII. Karol Rosthal składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: —
1) Adolfa Goldsteina w Zakopanem, 2) Leona Kahana w Zakopanem, 3) Jakóba Piwoka w Zakopanem, 4) Dawida Ormianera, 5) Lazara Brandstattera, 6) Firmę Bornstein i Sp., 7) Firmę Henryk Mayer i Ska, 8) Firmę Selig Kaufmann, 9) Firmę Majer Fertig, 10) Maurycego Felda w Tarnowie.

Program stacyj broadcastingowych

Wtorek, 14 grudnia.

Warszawa, (400 m) 15—15.15 Komunikat gospodarczy. 17.30—18.55 Koncert, 20.30—22 Koncert (Trio) Sygnał czasu, komunikaty prasowe.

Wiedeń, (517.2,577 m.) 16.15 Koncert, [illegible] Opera Wagnera „Walkirja“.

Berlin (483.566 m.) 19 Koncert.

Frankfurt (428.6 m) 20.15 Wieczór fortepianowy, 22.30—23 Chór.

Rzym (422.6 m) 21 Muzyka lekka.

Zurych (500 m) 13.15 Giełda, 21.50 Nowości, prognoza.

Z giełdy

Giełda krakowska z 13 bm. Akcje: Przemysłowy 0.13. Komercjalny 0.13, Pharma 0.98, Zieleniewski 12.10. Trzebinia 0.28. Parowozy 0.25 Górka 17.85. Siersza górnicza 3.10. Niemojowski 0.42, Azot 0.50 Elektryczność 16. Krakus 0.25, Chodorów 106—107.

Giełda warszawska

Warszawa 13 bm. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8.98, sprz. 9.— kup. 8.96
Belgja 125.55, 125.86, 125.24.
Londyn 43.69 sprz. 43.80, kup. 43.58
N. Jork 9.— sprz. 9.02, kup. 8.98.
Paryż 36.22 sprz. 36.31 kup. 36.13.
Praga 26.72 sprz. 26.78 kup. 26.66
Szwajcarja 174.30. sprz. 174.73 kup. 173.87
Włochy 41.60. 41.70. 41.50
Wiedeń [illegible]7.25. sprz. 1[illegible]7.57 kup. 1[illegible]6.9[illegible]

Papiery procentowe: 8 proc. pożyczka konwersyjna 96.75, 5 proc. pożyczka konwersyjna 48—48.0[illegible] pożyczka dolarowa 82.25—83, pożyczka kolejowa 91.25—92. Tendencja Paryż i Włochy mocniej, reszta utrzymana.

Akcje: Bank Polski 80.50 81.25 —.—. Bank Przemysłowców 0.14 Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 5.[illegible] Puls 4 [illegible] Wild — Cegielski 13.50. Parowozy 0.25 Zawiercie 14 — Żegluga [illegible] — Polska nafta 0.[illegible]0 Siła i Światło 23.50 Chmielów —.— Starachowice 2.07, Pocisk 1.2[illegible] Zieleniewski 12.25 Żyrardów 10.40 Chodorów 109 [illegible]

Giełda zbożowa

Poznań, dnia 13 b. m. (PAT) Żyto 37.75—[illegible] Pszenica 4[illegible].50—49.50 — Jęczmień [illegible]8.00—31.00 Jęczmień browarniany 3[illegible].50 [illegible]6.50 — Owies 30.50 [illegible].50 Mąka żytnia 70% 54.25 —.— — Mąka żytnia 65% [illegible]7[illegible] — — Mąka pszenna 65% 70.00 7[illegible].00 — Otręby pszenne 2[illegible].00—[illegible].— — Otręby żytnie 6.[illegible]0 [illegible]7.0[illegible] — ziemniaki stołowe 6.[illegible]0, — — — ziemniaki gorzelniane 6.50—[illegible].50 — gorczyca 67.00—87.00 Rzepka —.[illegible]0— [illegible].0 — Groch Wiktorja 7[illegible]—8[illegible] Usposobienie spokojne.

Giełda wiedeńska

Giełda wiedeńska z dnia 13 b. m. (PAT) **Dewizy.** Amsterdam 2[illegible].30 Belgrad 12.48 Berlin 168.42 Bruksela 9[illegible].44, Budapeszt 9[illegible].11 Bukareszt 3.59. Chrystjanja —.— Kopenhaga 1[illegible].40, Londyn [illegible]4.53, Madryt 10[illegible].75. Medjolan 3[illegible].59, Nowy Jork 7[illegible]0— Paryż 28.4[illegible], Praga 20.96, Sofja [illegible].10, Sztokholm 1[illegible]8.20, Warszawa, [illegible]8.4[illegible] [illegible]8.[illegible]5, Zurych 13[illegible].76 dolary 70[illegible].[illegible]0, niemieckie 16[illegible]2[illegible] angielskie [illegible]4.48, jugosłowiańskie 12.44 norweskie [illegible] polskie 7[illegible].15—[illegible].9[illegible]5 rumuńskie 3.52 szwedzkie—.— szwajcarskie 1[illegible]6.20, hiszpańskie — czeskie [illegible]93. węgierskie 9[illegible].10 tureckie —.—

Akcje: Zieleniewski 95—, Silesja — [illegible] Nafto 112 Gal. Karpaty 92, Galicja [illegible]55, Siersza 26[illegible]. Bank [illegible] [illegible]polski —.— [illegible] [illegible] [illegible]egi —.—

Porozumienie w Genewie osiągnięte

Kontrola wojskowa nad Niemcami zniesiona będzie ostatecznie 1. lutego.

Genewa, 13. 12 PAT. Na dzisiejszem rannem posiedzeniu konferencji ministrów spraw zagranicznych doszło ostatecznie do porozumienia w sprawie sposobu ustalenia ciągłość kontroli w Niemczech i t do instancji mającej zdecydować interpretację 180 artykułu traktatu wersalskiego.

Popołudniu Briand uzgadniał poglądy z ministrem Zaleskim, co do szczegółów dotyczących zapobiegania dalszej rozbudowie twierdz niemieckich na pograniczu Polski. Przy tem ustalono, że warunkiem koniecznym zniesienia międzysojuszniczej kontroli wojskowej jest formalne przyrzeczenie Niemiec c do natychmiastowego wstrzymania wszelkiej rozbudowy fortyfikacyj. Zgodzono się też, że gdyby d 1-go lutego 1927 nie doszło doporozumienia co d interpretacji art. 180, to wówczas wątpliwości przez kazane będą Radzie Ligi narodów do definitywnego rozstrzygnięcia. **Dnia 1-go lutego 1927 dotychczasowa kontrola zostanie zniesiona.** Do tego czasu dalszym ciągu trwać będą rokowania co do wypełnienia przez Niemcy zastrzeżeń wysuwanych pr konferencję ambasadorów. Gdyby do tej daty konferencja ambasadorów uznała, że wszystkie żądania dotyczące rozbrojenia Niemiec nie zostały wypełnione, wówczas Radzie Ligi narodów pozostawioną będzie decyzja w sprawie uruchomienia komisji inwestygacyjnej.

W godzinach wieczornych zebrali się znów reprezentanci mocarstw sprzymierzonych i Niemiec naradzie podpisali odpowiedni protokół.

Podpisanie protokołu

Genewa, 13. 12 PAT. Protokół podpisany w dniu dzisiejszym przez przedstawicieli mocarstw biorących udział w konferencji ministrów spraw zagranicznych ma następujące brzmienie:

W przebiegu narad, które odbyły się w dniu 12/12 1926 w Genewie między przedstawicielami rządów chińskiego, niemieckiego, francuskiego angielskiego, włoskiego i japońskiego w sprawach znajdujących się jeszcze w zawieszeniu międzysojuszniczej wojskowej komisji kontrolnej i konferencji ambasadorów, stwierdzono na wstępie z zadowoleniem, że osiągnięto porozumienie. co do znacznej części z górą stu spraw. które stały się spornemi między wzmiankowanemi rządami w czerwcu 1925 r. co do wykonania militarnych postanowień traktatu wersalskiego. Chodzi jeszcze jedynie o porozumienie co do dwóch spraw. Wszystko uprawnia jednak do żywienia nadziei, że obie te sprawy będą mogły być załatwione pomyślnie. Z ...

Genewa opustoszała

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Genewa, 13 12 (D) W dniu wczorajszym opuścili Genewę pp. Chamberlain i Zaleski. Chamberlain udał się do Paryża, skąd wprost przez Calais wyjeżdża do Londynu.

Dziś odjechali pp. Briand i Paul Boncour, żegnani na dworcu przez delegata polskiego p. Sokala oraz przedstawiciela delegacji niemieckiej. — — Ł

Wreszcie pp. Stresemann opuścił Genewę dziś popołudniu. Przed wyjazdem Stresemann wyraził się z pełnem zadowoleniem o wynikach narad genewskich. Minister oświadczył m. in.: Gdyby nasi poprzednicy w roku 1914 mogli w spokojnej atmosferze, tej, któda jest tak charakterystyczna dla Genewy. zasiąść wspólnie i obradować, z pewnością uniknęliby kataklizmu wojennego. —

Powrót min. Zaleskie[go]

Genewa, 13. 12 PAT. Wczoraj o godz. 1[0 wie]czorem minister Zaleski wyjechał z Genewy [do War]szawy drogą na Paryż.

Rada gabinetowa w Berlinie

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 13 12 (T) Dziś odbyło się posiedzenie rady gabinetowej, na którem wyrażono serdeczne podziękowanie Stresemannowi za jego stanowisko zajęte w Genewie i skuteczną obronę spraw niemieckich. —

Konserwatyści angielscy przeciwko dopuszczeniu następcy Krassina do Anglii

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Londyn, 13 12 (L) Wśród stronnictwa konserwatystów rozwinęła się w ostatnich dniach energiczna akcja, mająca na celu niedopuszczenie do Anglii następcy Krassina z uwagi na wrogie stanowisko, jakie sowiety zajmują wobec Anglji. Onegdaj 200 posłów konserwatywnych wystosowało memorjał do rządu z protestem przeciwko wpuszczeniu następcy Krassina. Podobny memorjał wystosował bardzo wpływowy lord Birkenhaed, sekretarz dla Indji.

Giełda zurychska

Zurych, 13. 12 PAT. Paryż 20.80, Londyn 25.10, Nowy Jork 5.17 3/8, Belgja 72.05 Włochy 23.82 1/2, Hiszpanja 78.70 Holandja 206.85, Berlin 123.10 Wiedeń 73.02.5. Sztokholm 138.35. Oslo 130.50. Kopenhaga 137.85, Sofja 3.75. Praga 15.33.5 Warszawa 57.50, Budapeszt 72.50, Białogród 9.13 1/2. Ateny 6.55, Konstantynopol 2.60 Bukareszt 2.52, Helsingfors 13.05 Buenos Aires 211. Tendencja stała.

Giełda londyńska

Londyn, 13. 12 PAT. Nowy Jork 4.81 7/8, Holandja 12.13 1/8, Francja 120.93. Belgja 34.86 1/4. Włochy 106 1/8, Niemcy 20.38 1/2. Szwajcarja 25.09, Hiszpanja 31.89, Danja 18.21 1/2 Szwecja 18.14 1/2 Norwegja 19.20.5, Helsingfors 192.48 Praga 163 3/4.

Giełda paryska

Paryż, 14. 12 PAT. Londyn 121, Nowy Jork 24.95. Belgja 347, Hiszpanja 380, Włochy 113.50. Szwajcarja 482, Danja 664. Holandja 97 Norwegja 629, Szwecja 667, Praga 74 Rumunja 12.10 Niemcy 593.

Giełda nowojorska

Nowy Jork, 13. 12 (AW). Warszawa 11.75. Londyn 484 15/16, Paryż 398 1/2. Wiedeń 14 1 16—14 1 8 Praga 296 1/4. Włochy 452 Belgja 13.92, Budapeszt 14 1/16—14 1/8. Szwajcarja 19.32 1/2, Helsingfors 252. Sofja 72, Holandja 39 97 1 2, Oslo 25.24, Kopenhaga 26.63, Sztokholm 26.73. Hiszpanja 15.20. Bukareszt 51.50 Berlin 23.78 1/2, Belgrad 177 Montreal 100 1.22.

——o§o——

O WŁAŚCIWE WSKAZYWANIE URZĘDÓW POCZTOWO CELNYCH DLA PRZESYŁEK. Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwraca uwagę zainteresowanych importerów, aby w podaniach swych do Centralnej Komisji Przywozowej wskazywali ten urząd pocztowo celny, z którego otrzymali zawiadomienie o nadejściu przesyłki zagranicznej, gdyż stwierdzono szereg wypadków przedkładania dla odprawy celnej zaświadczeń przywozowych z wymienieniem innych urzędów.

——o §-o——

Klęska partji rządowej w Budapeszcie

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Budapeszt, 13 12 (D) Zupełnie inaczej uważ[a]li w całym niemal kraju ukształtował się wynik wyborów w samym Budapeszcie, gdzie obliczenia dopiero co zostały ukończone. W stolicy znaczny sukces zdobyli socjaliści, których lista skupiła największą ilość bo 22.126 głosów, podczas gdy na listę rządową padło tylko 16 tysięcy.

Drobne ogłoszenia

Zgubioną książeczkę wojskową na nazwisko Adolf Schceer unieważniam.

Lokal jedno-dwa lub trzechpokojowy, frontowy, wysoki parter, śródmieście, telefon, na biuro, kancelarję adwokata lub ekarza do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Telefon" Biuro ogłoszeń Stillera, Rynek 8.

Ekspedjentki zdolne z dobremi poleceniami do działu sukien damskich przyjmie Magazyn Nowości, Florjańska 28.

Rzasa Bronisław, Staroniwa unieważnia dokument podróży wystawiony przez 21 P. A. P. Kraków.

Poszukuję energicznej inteligentnej panny do dzieci. Znajomość szycia pożądana. — Zgłoszenia pod „L." do Admin. N. Dzien.

Unieważniam zgubiony paszport i książkę wojskową na nazwisko Nuchem Szydłowski nr. w Proszowicach.

Dywany perskie i kilimy do naprawy, przyjmuje „Dywan" Tkalnia dywanów i kilimów, Kraków-Podgórze, Kingi 9 tramwaj 3. Poleca dywany i kilimy po cenach bezkonkurencyjnych.

ENERGICZNY MŁODY AGENT

zastępujący na miejscu jedną z większych tut. firm spożywczych zaprowadzony u pierwszorzędnej w tej branży klijenteli, poda referencje najpoważniejszych kupców, obejmie od dnia 1 stycznia 1927 zastępstwo większej firmy za stałą pensją względnie prowizją. Zgłoszenia pod „Gwarancja" do Admin. Now. Dziennika.

Prawdziwą przyjemnością dla smakoszy jest

CZEKOLADA GOPLANA

Następujące gatunki są wszędzie do nabycia:

Goplana — Śmietankowa.
Goplana — Śmietankowa z orzechami.
Goplana — Kawowa ze śmietanką.
Goplana — Wyborowa.

OŻENIĆ

się lub wyjść za mąż do Antwerpji, może każdy, kto się zwróci listownie do Biura pośrednictwa małżeństw „American" Antwerpen, Vestingstr 51. Biuro udziela też informacyj w sprawie uzyskania zezwolenia na pobyt w Belgji oraz załatwia wszelkie formalności z tem związane.

REKLAMA dźwignią :: handlu ::

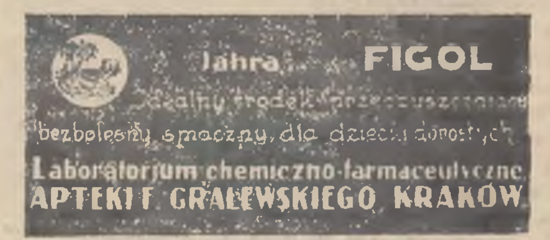
L. cz. Firm. 356/26

Obwieszczenie.

Do rejestru spółdzielni wpisano:
Numer spółdzielni: 192
Firma: Kasa Kredytowa dla handlu i przemysłu w Rzeszowie Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością.
Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni pięciokrotną wysokością w stosunku do każdego zgłoszonego udziału.
Przedmiot przedsiębiorstwa: a) udzielanie członkom wszelkiego rodzaju pożyczek, b) przyjmowanie wkładek oszczędnościowych i lokata kapitału, c) przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, d) załatwianie czynności inkasowych jak wekslowe i winkulacyjne oraz przekazy.
Udział członka wynosi 20 Zł.
Wpłata udziału następuje albo jednorazowo przy przystąpieniu do Spółdzielni — albo ratami w ciągu roku od zdeklarowania.
Imiona i nazwiska członków zarządu: Kanner Natan, Hager Dawid, Tepper Chaim.
Czas trwania spółdzielni nieograniczony.
Pismo przeznaczone do ogłoszeń: „Nowy Dziennik".
Rok obrachunkowy: od 1 stycznia do 31 grudnia.
Zarząd składa się z trzech członków. Firmę podpisuje dwóch członków Zarządu.
Zarząd jest w swych czynnościach nieograniczony z wyjątkiem wypadków wyszczególnionych w §3 statutu.
Data wpisu: 8 listopada 192.
Sąd okręgowy w Rzeszowie Oddział IV.
dnia 30 października 1926.

KASA KREDYTOWA DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W RZESZOWIE

Spółdz. z ogr. odp.
załatwia wszelkie czynności bankowe, finansowe, kredytowe, inkasowe, winkulacyjne i t. p.
Zlecenia wykonujemy punktualnie.

NIE WOLNO

wam wpuszczać do mieszkania kobiet, które przynoszą ze sobą i w mleku tylko chorobę!
Przyjmujcie pasteryzowane, gwarantowanej jakości i czystości **mleko** z dostawą do domu z Krakowskiej Centrali Mlecznej, ul. ... Telefon 2552.

Kierownik konces. kursów handlowych

Leon Feinberg

powrócił

załatwia wszelkie sprawy dotyczące kursów oraz przyjmuje nowe zgłoszenia na naukę ... lub osobową w kancelarji szkoły
Stradom 27 od godz. 10—12 i 4—...

SALA

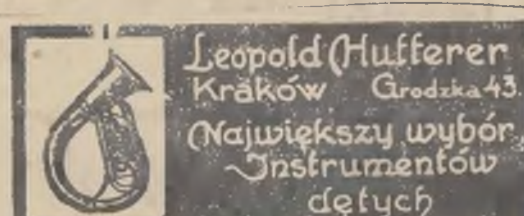
na wesela, zabawy i dancing w domu Stow. żyd. rękodzielników ul. Podbrzezie 6 po gruntownem odnowieniu znowu do wynajęcia. (Kuchnia do dyspozycji). Zgłoszenia przyjmuje **Sekretarjat od 9—1 i od 4-8.**

NERWOWI NEURASTENICY

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji melancholję, przesyt życia, bezsenność ból głowy wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka otrzymują bezpłatnie broszurę Dra Weiseg „Cierpienia nerwów". **Dr. Gebhard & Co.,** Gdańsk 14.

Przybywa najpewniejszy i najtańszy transport towarów i poczty.
Informacje: Aerolot S. A. Kraków, Anny 4. Tel. 32..

Błyszczące oczy

podnoszą urok twarzy kobiecej
Fotogeniczny „Phosphorus" nadaje oczom blask promienisty i nieszkodliwość jego jest zagwarantowana Zł 7·50. Płyn do brwi „Norin" zagęszcza brwi i rzęsy Zł 7·50. **Dr. Caspary i Ske, Gdańsk.** Oddział 100.

DO ZAKOPANEGO

Wyjeżdżam z mojemi dwojgiem dziećmi, około 20. grudnia na miesiąc. Zabiorę 2 dzieci w wieku szkolnym. Dobra opieka zapewniona. Zgłoszenia: Mifelewowa, Podgórze Długosza 10 I. p.

Obcasy Gumowe „MARS"

Najtrwalsze w chodzeniu.
Żądać wszędzie!
Przedstawicielstwo
A. HEIM i M. LEIMAN, KRAKÓW ZIELONA 9.

ZAKOPANE

PENSJONAT „ZDRÓJ"

poleca pokoje słoneczne z otwartemi i zamkniętemi werandami, tarasy, kuchnia rytualna.
Zgłoszenia **E. LUSTIG, „Zdrój".**

Zwapnienie żył

stan zdenerwowania, zawroty głowy. — Prosimy zażądać bezpłatnej broszurki o leczeniu domowem nieszkodliwem. San. Rat Dr. Weiese **Dr. Gebharda & Co.** Gdańsk 128a

Zamówienia na **„POTOKOL"** przyjmuje zastępca Ski Akc. J. D. POTOKA SYNOWIE"
WINCENTY MOSZKOWSKI
Kraków, Wrzesińska 3. Tel. 2419.

Doskonałe kroje na suknie, płaszcze

dla pań, panienek i chłopczyków oraz wszelkie kroje na bieliznę poleca
Księg. Pol. „Ruch", Kraków, Szczepańska 9.

Wszelkie roboty w zakres **krawieczyzny damskiej** wchodzące jak płaszcze, kostjumy, suknie wieczorowe oraz konfekcję dziecięcą dla dziewczynek i chłopców wykonuje starannie po cenach umiarkowanych

„Ognisko Pracy"

Kraków, ul. Mikołajska 9, II. piętro.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków Orzeszkowej 7